

ПАГОНЯ

РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ — ВІЛЬНЯ — БЕЛАСТОК

ЗАСНАВАНА ў 1920 г.

№ 4 (60)

28 студзеня — 3 лютага 1994 года

Кошт 100 рублёў

Сойм БНФ «Адраджэньне»

15 студзеня 1994 г. у Менску ў сядзібе БНФ адбыўся Сойм БНФ «Адраджэньне». У час пашыранай соймавай канфэрэнцыі быў заслуханы даклад старшыні БНФ «Адраджэньне» Зянона Пазыняка «Аб палітычнай сытуацыі і перавыбарчай перспектыве».

Палітычная і эканамічная сытуацыя ў Беларусі рэзка пагоршыліся ў выніку эканамічнай вайны і ўмяшання контрразведкі з боку Расеі ў справы суседняй суверэннай дзяржавы.

Робіцца стаўка на стварэнне рублёвай зоны, на манаполію пастаўкі нафты і газу, на нявыгадныя для Беларусі ўмовы клірынговых паставак, на розніцу цэн, на вярбоўку агентаў уорганах КДБ, МУС і Вярхоўнага Савету, на прарасейскае лобі ў Саўміне, на выхаванне імперскай сьвядомасці, на ўвядзенне двухмоўя і ўтварэнне канфэдэрацыі. Вядзецца мэтанакіраваная праца з боку ўрада Кебіча і большасці Вярхоўнага Савету па ўключэнню Беларусі ў склад Расеі. Робяцца спробы поўнасьцю ўзяць пад кантроль Вярхоўны Савет, міністэрства бяспекі і ўнутраных спраў і зьняць іх кіраўнікоў. Ідзе мэтанакіраваны развал эканомікі, каб спыніць прамысловасць Беларусі.

Адзінай дэмакратычнай сілай, якая можа спыніць развал і выратаваць незалежную Беларусь, якая ня можа памыляцца, — гэта Беларускае Народнае Фронт і дэмакратычныя партыі і блёкі Беларусі. Мы павінны ўмацаваць сваю структуру на ўсіх узроўнях, вызначыць сваіх кандыдатаў на будучыя выбары, вывучыць палітычную і эканамічную сытуацыю на Беларусі і па месцы жыхарства, падтрымліваць цесныя кантакты з прадстаўнікамі бізнэсу і прадстаўнікамі ўлады.

У гэтай крытычнай сытуацыі мы павінны выкрываць «прыхватызатарай» і карупцыянераў і гаварыць, што злачынцы згодна рашэнням суда павінны сядзець у турме. Мы павінны прымушаць усімі сіламі ўлады навесці парад, патрабаваць ад улад, каб былі дадзены заданні КДБ і МУС на пакараньне злачынцаў згодна законам.

Мы павінны настойваць на ўвядзенні закона аб лустрацыях, згодна якому кампартыя павінна быць забаронена, бо яна змагаецца супраць незалежнай Беларусі, а яе вышэйшыя кіраўнікі не павінны дапускаць да ўлады на працягу 5—10-гадовага тэрміну.

Выбары на Беларусі, рана ці позна, адбудуцца. Але яны будуць не дэмакратычнымі, паколькі няма новага дэмакратычнага закону аб іх. Таму асноўная наша задача — пераконваць выбаршчыкаў, што праграма БНФ і дэмакратычных партый — гэта ня толькі праграма рэформ, але і адзінае выйсце для пабудовы свабоднай, замужнай і квітнеючай дзяржавы Беларусі.

На Сойме была акрэслена палітыка і тактыка дзеяння БНФ па падрыхтоўцы будучых выбараў.

Дэпутаты апазіцыі расказалі аб сустрэчах з прэзідэнтам ЗША Білам Клінтанам, аб размове пры зачыненых дзвярах і ў Курапатах.

Старшыня гарадзенскай Рады БНФ
К. ЖЫНЬ.

Адбыўся ўстаноўчы сход гарадзенскай раённай арганізацыі БНФ «Адраджэньне»

Днямі адбыўся ўстаноўчы сход Гарадзенскай раённай арганізацыі БНФ «Адраджэньне».

Удзел у сходзе прынялі прадстаўнікі трох суполак з вёсак Капцёўка, Граньдзічы і Рацічы, прысутнічалі сябры БНФ з іншых мясцін Гарадзенскага раёна. На сходзе з уступным словам выступіў старшыня Гарадзенскай вобласной рады БНФ Мікола Баўсюк, старшыня раённай Рады ТБМ спадар І. Ф. Буднік, старшыня Капцёўскай суполкі БНФ сп. Віктар Ражко, таксама выступіў сп. Уладзімір Кісялёвіч. Па выніках

сходу вызначана раённая Рада, старшынёй у якой абраны Уладзімір Кісялёвіч, намеснікам — Віктар Ражко, скарбнікам — Уладзімір Дзьмітрук. Былі распрацаваныя неабходныя дакументы дзеля рэгістрацыі, якія хутка будуць накіраваныя ў райсавет Гарадзенскага раёна.

Жадаючы далучыцца ці атрымаць пэўную інфармацыю аб дзейнасці Гарадзенскай раённай рады могуць звяртацца да намесніка старшыні рады спадара Віктара Ражко па тэлефоне 915-320.

(Спадар).

Дзядзя Сыцёпа пакідае звалку

Яшчэ нядаўна на гарадзенскай гарадской звалцы было чым пажывіцца, таму тут было заўжды людна. Ахвочыя пакапацца ў адыходах рабілі гэта не задарма, а з мэтай знайсці сабе сёе-тое на будучыню і дзень надзённы. Часам сьмеццызнаўцы за знойдзеную «каштоўнасць» распачыналі бойку. Як след, заўжды перамагаў больш моцны.

Дзядзя Сыцёпа быў адным з тых, хто, дзякуючы моцным кулакам, меў першынство ў раскопках сьмецця. Ён дзяліў знаходкі паміж сяімі, вызначаў асабіста, што каму належыць. Апошнім часам дзядзю Сыцёпу ня-

рэдка можна ўбачыць на вуліцах горада з вялікім мехам. Пры адной з такіх нечаканых сустрэч кар. «Пагоні» згадаў толькі адно пытаньне «цару звалкі: «Чым выклікана зьмена дыслакацыі?»

— На жаль, капашыцца ў сьмецці стала невыгодна. Зьбяднелы народ і зьбяднелыя прадпрыемствы зараз мала што выкідаюць. Раней за дзень на звалцы можна было знайсці добра на тысячы, а зараз можна ўпустую прапрацаваць дзень. Таму й прыходзіцца штодзень пашыраць гэаграфію працы — абыходзіць шматлікія дваровыя завалы.

«Хто што ахоўвае, той тое й мае...»

Здаецца, Міхаіл Жванецкі меў рацыю, калі сцвярджаў гэта. Як пацверджаньне, ў Берасьцейскай вобласной пракуратуры ў выкананні знаходзіцца крымінальная справа на інспектараў мытні «Зарэчыца», пункта, праз які таварныя цягнікі ідуць з СНД на захад і назад. На «гарачы» тут папаліся трое мытнікаў, якія скралі з вагона 23 імпортныя плашчы.

На гэтым жа кантрольным пункце памежнікамі было скрадзена 16 магнітафонаў «Соні», некалькі кара-

баў абутку «Саламандра», 3 упакоўкі цыгарэт, 6 тэлевізараў «Філіпс», 12 лісных шубаў (па 2 тысячы даляраў ЗША кожная), відэамагнэты, відэамагнітафоны, моцныя напоі, адзеньне, цукар і іншыя тавары імпортнай вытворчасці.

Па інфармацыі, якая ёсць, па гэтых справах праходзяць каля шасьці дзесяткаў чалавек, з якіх у сьнежні толькі сямёра знаходзіліся ў сьледчым ізалятары.

Г. ПЯТРОУ.

Больш за дваццаць гадоў працуе ў вёсцы Гудзевічы, што на Мастоўшчыне, гісторыка-этнаграфічны музэй. Наведвальнікам музэю дэманструецца разнастайная палітра вясковага жыцця беларусаў Прыняманья. Тут і ручная вышыўка, і падвойнае ткацтва, і драўляная атрыбутыка вясковага быту.

НА ЗДЫМКУ: А. М. Балакоз — заснавальнік музэя — распавядае чарговай групе наведвальнікаў аб слаўных земляках свайго краю. Фатаграфаванне Б. МЕШЧАРАКОУ.

Да прадмесьця Вашынгтону на заробкі

Яшчэ адзін гарадзенец неўзабаве пакіне Горадню з мэтай зарабіць і паспрабаваць свае сілы на амэрыканскім кантынэнце.

На гэты раз ў далёкае падарожжа наважыўся прадстаўнік нацыянальнай меншасці горада Юсуф Мірза Крыніцкі.

Будучы эмігрант распавёў кар. «Пагоні» ў прыватнай гутарцы так: «У мяне бліз Вашынгтону жыве цёця. Сёлета я быў у гасьцях і, дзякуючы яе пратэкцыі, займаўся выкладаньнем рускай мовы і літаратуры ў рускіх сем'ях, дзе не забыліся на існаваньне гістарычнай Радзімы».

За адзін ўрок мне плацілі 50 даляраў, у дадатак ленч і транспартныя расходы. Такія ўмовы працы мяне задавальняюць і я вырашыў паспрабаваць шчасьця на чужыне».

Помнік другой сусьветнай — прытулак для бомжа

Як стала вядома рэдакцыі «Пагоні» ад кампэтэнтных крыніц інфармацыі, праваахоўныя органы Горадні нядаўна разсакрэцілі прытулак мясцовых бяздомных у помніку Другой Сусьветнай вайны — танку, што знаходзіцца на Савецкім пляцы ў Горадні.

Кажуць, што небарак выдала частае груканьне аднаго з люкаў танку, якім яны карысталіся як уваходам.

Г. У.

28 студзеня — 3 лютага 1994 года

2

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

Маскоўскі сцэнар нам не падыходзіць

Жыццё добрасумленных людзей становіцца горшым амаль з кожным днём. Час ад часу на вуліцах, у працоўных калектывах успамінаюць выказванні аднаго з кінагерояў, дзе самым дрэнным пажаданнем было жыць на адну зарплату. Сапраўды, як выжыць, калі раней, атрымаўшы зарплату, можна было купіць 130 кг мяса, а цяпер, каб купіць столькі мяса, неабходна мець заробак у 1,5 мільёна «зайцоў»? Як абараніць малазбаіспечаных, калі пры такіх дзяржаўных падыходах іх становіцца ўсё больш?

Таму я не магу маўчаць, спакойна глядзець, як адныя становяцца ўсё бядней, а другія багаццей (на маю думку) за лік добрасумленага людю, памярковага беларускага народу?

Маё прадпрыемства — Гарадзенскае вытворчае аб'яднанне «Хімвалакно» — ліхаманкава кідаецца ў розныя бакі з адным пытаннем — як выжыць, дзе атрымаць сыравіну, прадаць сваю прадукцыю? Якое знайсці выйсць з непрадуманых пастаноў Саўміна, законаў Вярхоўнага Савета, не парушаючы юрыдычных норм, якія часцяком не адпавядаюць патрабаванням рэальнага жыцця? І самае дзіўнае ў тым, што пры такім крызісе камуністычнай большасці ВС не прыдумала нічога лепшага, як на тры дні заняцца абаронай сваіх папалчнікаў — былога першага сакратара ЦК Кампартыі Летувы М. Буракі-вічуса і загадчыка па ідэалогіі Ю. Ярмавічуса.

А іх інакш як злачынцамі перад летувіскім народам назваць нельга. Гэта яны давалі загады гусеніцамі танкаў давіць мірнае насельніцтва, дзяцей. Нельга не пагадзіцца з тым, што пісала 19 студзеня «Комсомольская правда»: «Литва лیکует: в вильнюсской Лукишской тюрьме оказались наконец-то основные организаторы вильнюсского путча 1991 года — первый секретарь ЦК КПЛ М. Буракивичус и его сподвижник Ю. Ермолавичус. Им предъявлено обвинение — по статьям 62 и 105 литовского Уголовного кодекса — в том, что они руководили заговорщиками, хотели свергнуть законную власть, а также соучаствовали в умышленном убийстве людей».

«В некотором царстве, в некотором государстве»

Толькі й чуюм са сродкаў інфармацыі, што савет «народных абраннікаў» таго ці іншага ўзроўню не пагадзіўся пазбавіць свайго калегу за брудныя справы дэпутацкай недатыкальнасці.

Адчуўшы сваю безпакаранасць, нашы дэпутаты разхрабрыліся так, што страцілі ўсялякае сумленне. Адзін на службовым легавіку тараніць прахожых, другі — шляхам кулачнага бою тлумачыць калгаснікам што па чым. Трэці — больш ніжэйшы рангам — старшыня гарадзкага савету невялічкага палескага гарадка — грабе пад сябе ўсё, што можна. Калі ж органы правасуддзя схопяць за руку такога «народнага служку», то як раз і распачынаецца ў Саветах вэрхал

Калі каму й хочацца паказаць арышт вышэйназваных асобаў як «продаж палітэмігрантаў», то скажыце, чаму цяперашні прэзідэнт Летувы А. Бразаўскас не пайшоў у той час крывавым шляхам, а паказаў сваю рацыю на нядаўніх выбарах. І ўсё гэта пры тым, што ён узначаліў Летувіскую кампартыю у час застою.

Усю гэтую валтузью вакол гэтых неістотных для беларускага грамадства падзей распачаў старшыня часовай камісіі Вярхоўнага Савета па барацьбе з карупцыяй дэпутат А. Лукашэнка. Так, так, менавіта той Лукашэнка, аб якім у чалавека недасьведчанага складаецца ўражанне, што Аляксандр Рыгоравіч адстойвае інтарэсы сумленнага простага людю.

Але ж як гэтае ўражанне спалучыць з тым, што інтарэсы Лукашэнкі супадаюць з інтарэсамі былога сакратара ЦК КПБ В. Ціхіні?

Дык з кім Вы, на самой справе, Аляксандр Рыгоравіч, і каго Вы абараняеце? Інтарэсы народа й дзяржавы ці партыйнай намэнклатуры, якая ў сваіх лезунгах і пастановах дэкляравала адно, а на самой справе рабіла другое — рабавала (і рабуй!) народ. Памятаеце: «Мы говорим партия, а подразумеваем — Ленин» — гаворым адно, а робім другое.

Аб тым, што Вы, народны дэпутат РБ Аляксандр Лукашэнка, выконваеце сацыяльны заказ, я ўпэўніўся 12 кастрычніка мінулага года. Тады, завітаўшы ў Горадню, Вы заявілі: «Датэрміновых выбараў Вярхоўнага Савета рабіць нельга».

Ці варта здзіўляцца, успамінаючы й пра супадзенне Ваших думак і падыходаў з поглядамі Хазбулатава й Руцкога, да якіх Вы разам з іншымі, таксама беларусамі, яшчэ да кастрычніцкіх маскоўскіх крывавых падзей ездзілі за кансультацыяй?

На маю думку, памярковае беларускі народ ня хоча паўтору маскоўскага сцэнару на Беларусі. Нават тады, калі яго аўтарам будзе такі «барацьбіт», як Аляксандр Рыгоравіч Лукашэнка.

З павагай І. ПАЛУБОК,
апаратчык Гарадзенскага ВА «Хімвалакно», дэпутат гарадзкага Савета.

аб імунітэце. Бароняць абраныя ўсе народна дэпутаты сваіх калегаў з высокіх трыбун як толькі могуць. Падлічваюць магчымыя страты, што панясе наша дзяржава ў выніку, калі правасуддзе пераможа.

Магчыма, я змаўчаў бы, калі б такое адбывалася «в некотором царстве, в некотором государстве». Але ж гэта найбольш частай сустрэкаецца ў нас. Выходзіць, калі ты атрымаў мандат народнага даверу, то табе дазволена забіваць, гвалціць, красьці, казаць лухту й за гэта — аніякай адказнасці. Цікава, хто й калі надзяліў гэтых людзей такімі правамі? І ці спыталіся законатворцы прывілеяў аб тым у народа?

Р. ПІЛЬНЫ.

Ясь, які ўсё разумее

Ясь — першакласнік, але ён любіць прытуліцца да вушака дзвэрэй і паслухаць ход сесіі ВС Рэспублікі Беларусь. Паназіраўшы за Ясем раз-другі, я ня вытрымаў і запытаў, што ён цікавага знайшоў у гэтым, калі мне, даросламу, цяжка разабрацца ў сло-

вах нашых «абраннікаў». Ясь усміхнуўся й згадаў, што гэта цікавей мультыкаў, таму што «парлямэнт дадэпутаціўся і яму таксама трэба сьпяваць калыханку».

В. ГАЙДА,
сябра грамадзка-палітычнага аб'яднання імя К. КАЛІНОЎСКАГА.

Нашыя вытокі

Усе мы выйшлі з «Паходні». Думаю, што большасць сяброў розных дэмакратычных рухаў і партый, існуючых сёння на Гарадзеншчыне, маглі б падпісацца пад гэтымі словамі. Менавіта «паходня» стала першай крыніцай, якая напітала далейшую адраджэнскую плынь. Першыя крокі «Паходні» былі вельмі складанымі. Людзі, адданыя Беларусі, толькі пачыналі шукаць адзін аднаго, каб аб'яднаць ядро агульнай справы. У сіле была КПСС, пільна сачыў за грамадзянамі КДБ. Але прафэсару Ткачову разам з аднадумцамі ўдалося сабраць моцнае ядро сумленных і адданных Бацькаўшчыне людзей у гісторыка-культурны клуб «Паходня». Тут вучыліся адстойваць сваю думку, размаўляць з аўдыторыяй, канчаткова акрэсліваць свае пазыцыі. Памятаеце, ветэраны клуба, колькі людзей умяшчала невялікая зала гарадзкага Дома культуры на пасяджэннях «Паходні». Колькі цікавых асоб выступала тут...

На жаль, час адбіўся й на жыцці клуба. За апошнія гады ў Горадню ўтварылася шмат партый і рухаў, куды перайшлі многія паходнянцы. Хтосьці па розных прычынах увогуле адышоў ад нацыянальнага руху, і «Паходня» ў колькасных адносінах значна па-

меншылася. Трэба аддаць належнае тым, хто падтрымліваў клуб пры жыцці апошняга час. На іх рахунку цікавыя справы, сустрэчы, акцыі й г. д.

Сёння на грамадскую арэну ўступіла новая плынь хлопцаў і дзяўчат, якія толькі-толькі пачынаюць асэнсоўваць: хто яны? Якая іх Бацькаўшчына? Дэмакратычныя зрухі канца 80-ых для іх — далёкая гісторыя. Хто дапаможа зрабіць першыя крокі? 1994 год абяцае быць гарачым для Беларусі і ў палітычных адносінах. За кім пойдучы людзі? А ці мала пытанняў па гісторыі й культуры Беларусі?

Час насіпеў сабрацца зноў усім разам. І тым, хто аддаў нямала сіл справе Адраджэння, і тым, хто жадае больш даведацца аб Бацькаўшчыне, нешта зрабіць для яе, набыць сабе новых знаёмых і аднадумцаў. І вельмі хацелася б, каб менавіта «Паходня» зноў стала для ўсіх гэтых людзей другім домам, як і некалі.

Сябры гісторыка-культурнага клуба «Паходня» чакаюць неабыхавых да жыцця Беларусі кожны першы й трэці чацвер на свае пасяджэнні ў памяшканні Гарадзенскага гарадзкага Дома культуры а 19-ай гадзіне.

Старшыня клуба «Паходня» Вара-нец Віктар.

Рублёвая зона — не панацэя ад нядзеяздольнасці

ўраду

Памятаеце сумна вядомыя пастановы Вярхоўнага Савету Беларусі аб падаткавай палітыцы нашай дзяржавы як да прыватных вытворчых структураў, так і да дзяржаўных? Гэтая пастанова, нібыта магутная помпа, выскоктвала амаль увесь прыбытак з касаві прадпрыемстваў. Каб апраўдаць свае памылкі, «народныя абраннікі» спасылаліся на страчаныя сувязі з рэспублікамі й рэгіёнамі былога СССР. Як панацэю для дзяржаўнай эканомікі ўладныя прыдумалі рублёвую зону.

Пра «выгоды» для эканомікі рэспублікі карэспандэнту «Пагоні» распаўвае камэрцыйны дырэктар зьнешнегандлёвай фірмы «Інтэрсэрвіс» Сяргей Шагановіч:

— Каб разабрацца ў сучасных захадах нашага ўраду на чале з прэ-м'ерам, неабходна сягнуць да вытокаў стварэння СНД. Менавіта тыя людзі, што сабраліся ў Віскулях, і павінны былі закласці падмурак будучай фінансава-эканамічнай зоны, але з абавязковай новай разьліковай адзінкай. На жаль, кіраўнікі трох славянскіх рэспублік не змаглі правільна зпрагнаваць будучыню свайго дзіцяці — СНД, і мала-памалу, на першы погляд, неблагая ідэя страціла сваю надзеяннасць. Зараз, калі аналізую тыя пастановы й заявы, то разумю, што гэта была звычайная гульня адпаведных палітычных колаў Расеі з надзеяй захавання сваіх гэапалітычных мэтай на тэрыторыі суседніх краін. Эканомікай тут і не пахла.

— **З Ваших слоў вынікае, што недапрацоўкі ў Віскулях зараз выпраўляе беларускі ўрад?**

— Каб жа так. Наш Саўмін апынуўся самым нядзеяздольным ва ўмовах самастойнага развіцця эканомікі. Наўзамен усенароднай прыватнага распаўсюду намянкатурна прыватнага распаўсюду. Непамерна разрослася апарату ўраду для захавання прэстыжных пасадаў дзяржаўнай кіраўніцы й спатрэбіліся дадатковыя падаткі. Калі ж, дзякуючы такой недалянабачнай палітыцы, на калені сталі ня толькі прыватнікі, але й дзяржпрадпрыемствы, урад адчуў, што за гэта прыйдзеца несці адказнасць. Таму ў яго сьценах і пачалося маланкавае шуканьне якога-кольвечы выйсця.

— Няўжо рублёвая зона — гэта

панацэя?

— Калі чуо такія разважанні, мне становіцца сьмешна, бо гэта нагадвае мне вядомыя пэрсанажы з байкі Крылова, дзе нехта апынуўся ў куце. Відавочна, што ў вялікім пралёце апынуўся Саўмін і Вярхоўны Савет Беларусі, а разам з ім і мы — народ.

— **Гэта агульна, а што замянае вам быць у эйфарыі, напярэдадні падпісаньня дамовы?**

— Дамова наўрад ці будзе падпісана з карысцю для нашай дзяржавы. Скажыце, хто, які, кольвечы, гаспадар пагадзіцца за свой ня вельмі багаты абедзенны стол пасадыць яшчэ некалькі нахлебнікаў?

— **Скажам, што гэта расейска-беларускі стол?**

— На першы погляд, так. Але ў сваіх заявах абодва бакі выказваюць думкі, што сюды ў хуткім часе далучацца і іншыя. Бачыце, наш урад замест таго, каб вырашаць свае эканамічныя пытанні, траціць высілкі на нейкую суграгату аднову былога СССР. Ці прымуць такое іншыя дзяржавы?

— **Можна, наш ўрад выконвае чыйсьці загад?**

— Гэты загад завецца настальгіяй партнамэнклатуры па былой вяльможнасці.

Шкада, што ў нашага ўсходняга суседа палітычныя амбіцыі заўжды перамагаюць над ідэяй добрабыту. Таму й нам чакаць лепшага ад будучай рублёвай зоны няма сэнсу. Расея найперш у сваім памеры аддае перавагу гэапалітыцы. А каб добра ўмацаваць свае пазыцыі, яна й выкручвае з Беларусі апошнія сілы. Разьлічваюць жа на танныя энэрганосбіты сьмешна, бо Расея разбазарыла свае багацці й хутка з экспартэра энэрганосбітаў стане імпарцёрам.

— **Тады дзе ж выйсьце?**

— Адно, што трэба зрабіць гэтаму ўраду, пакуль яго ўласны народ ня выкінуў з гісторыі — гэта стварыць сваю фінансава-кредытную сістэму. Распрацаваць ёй прэзытэнтныя накірункі развіцця. Толькі ўласная валюта зможа зьберагчы нас ад поўнага заняпаду. Зразумейце, што нам, бізнэсмэнам, лацвей рабіць бізнэс, маючы такія дзяржаўны падмурак, як свае грошы. Тут неабмежаваны прастор для дзейнасці. Варыант жа з рублёвай зонай 1 да 3-ох ці 1 да 1-го — гэта для ўсёй Беларусі бездань.

— **Дзякуй Вам, Сяргей, за шчырую гутарку.**

Размову вёў Г. АСТРОУСКІ

28 студзеня — 3 лютага 1994 года

3

ГРАМАДЗТВА

Мінімальная зарплата — сродак пахмельля

Вячаслаў Кебіч у час свайго снежаньскага паходу па крамах хваліўся перад менчукамі, што павысілі мінімальную зарплату. «А многія дэпутаты былі протыв, — дадаў ён, — но мы настаялі». На думку прэм'ера, людзі павінны быць удзячны ўраду, што стануць зарабляць у паўтара раза болей.

Аднак не паспелі атрымаць нават аванс з новай зарплаты, як зноў пайшлі ў гору кошты. Спачатку на малочныя прадукты й лекі, потым — на мяса, сала, каўбасы й на многае іншае. І новы віток інфляцыі зьвёў усю ўрадавую дабайку.

Хто памятае, якая мінімальная зарплата была год назад? Думаю, што далёка ня ўсе змогуць назваць лічбу. Яна тады складала ўсяго тры тысячы рублёў. А потым ластупова павялічвалася: 4,5 тысячы — ў красавіку, 6,600 — ў чэрвені, 9 тысячаў — у жніўні, 15 тысячаў — у кастрычніку і 20 тысячаў — у лістападзе.

А як жа павышаліся цэны? У студзені мінулага года, калі памер мінімальнай зарплаты павысіўся на 50 працэнтаў, то рост рознічных цэн і тарыфаў склаў 125 працэнтаў. Да ліпеня мінімальная зарплата вырасла ў 2,2 раза, а цэны — ў 5,11. У жніўні — адпаведна 3 і 6,29 раза, у кастрычніку — 5 і 8,56 раза, у лістападзе — 6,6 і 12,63 раза. Як бачым, цэны намога хутчэй паднімаюцца.

Старшыня Нацыянальнага банку Станіслаў Багданкевіч выступіў супраць сістэмы павышэння мінімальнай зарплаты. Па яго словах, гэта дае толькі новы віток інфляцыі. Галоўны банкір лічыць, што яна ў студзені вырасьце на 80 працэнтаў. А гэта значыць, што грашовая дабайка нам выйдзе бокам, і мы станем яшчэ больш беднымі. Парадокс? Але ж гэта так.

Дзе ж выйсьце? Станіслаў Багданкевіч лічыць, што неабходна не павышаць мінімальную зарплату, а выплочваць ўсім аднолькавую кам-

пенсацыю. Цяпер мінімальная зарплата вырасла на 10 тысяч рублёў. Лічба малая, але той, хто мае аклад 300 тысяч рублёў, атрымае дадаткова 150 тысяч. А гэта ўжо даволі вялікая лічба. І дадатковых грошай будзе выплачана шмат, што прывядзе да абсяжэння беларускага рубля. Багданкевіч заўважыў, што цэны паднімаюцца аднолькава і для бедных, і для багатых. Таму неабходна дапльваць ўсім аднолькава, скажам, па 10 тысяч, аднак яго ніхто ў Вярхоўным Савеце не падтрымаў.

Народны дэпутат Беларусі Аляксандр Сасноў назваў павышэнне мінімальнай зарплаты сіндромам пахмельля. П'яны прачынаецца рана і ў яго баліць галава. Ён ведае, калі вып'е, то зноў захочацца і зноў будзе баліць галава. Але ж вельмі хочацца. І п'е. А заўтра зноў усё пачынаецца з галаўной болі. Так і з ростам мінімальнай зарплаты. Сасноў прапанаваў не павялічваць яе, а ісці шляхам індэксацыі, улічваючы рост цэн і даходы кожнага. Калі хто-небудзь заробіў мільёны ў месяц, то ён нічога дадаткова не атрымае. А бедныя, асабліва пэнсіянэры, інваліды і іншыя сацыяльна незабароненыя катэгорыі насельніцтва будуць мець значную даплату. Індэксаванне таксама дапаможа ўтрымліваць інфляцыю, бо яна перашкодзіць выкідаць грошы тым, у каго яны ў дастатку.

Памятаецца, на сесіі Вярхоўнага Савета да мікрафона выйшаў Вячаслаў Кебіч і сказаў: усё гэта добра, але трэба пралічваць. Дык хто ж Саўміну, які зноў разбух ад чыноўнікаў, перашкаджаў лічыць? Думаецца, што ва Урадзе нават не спрабавалі гэта рабіць, бо проста падняць мінімальную зарплату намога лягчэй.

Але, відаць, цяперашняе павышэнне мінімальнай зарплаты будзе апошнім. Як бы не хацелася чыноўнікам ня думаць, але прыйдзеца, бо трэба ратавацца ад росту цэн і інфляцыі.

У. СЕМЯНЦОУ.

Першы блін камяком

Адной з умоў для атрымання Рэспублікай Беларусь крэдытаў ад міжнароднага валютнага фонду з'яўляецца правядзенне прыватызацыі. Нарэшце й Горадня пачала ўносіць у гэта свой уклад.

29 студзеня ў будынку гарвыканкама ўпершыню праводзіўся продаж аб'ектаў камунальнай ўласнасці на конкурснай аснове, на які былі выстаўлены цырульні й фотамайстэрні. Яго працэдура выглядала наступным чынам. Загадчык аддзела па прыватызацыі й раздзяржаўленню дзяржаўнай маёмасці У. П. Чэбатаровіч перад прысутнымі разрываў канвэрты й зачытваў бізнэс-планы пакупнікоў. Потым конкурсная камісія ў складзе 6 чалавек вызначала пераможцаў па крытэрыях выканання ўмоў конкурсу (захаванне профілю прадпрыемства й рабочых месц на пэрыяд арэнды), найбольш поўнае задавальненне патрэбаў насельніцтва й больш высокая сума грошай, прапануемая за аб'ект.

На набывцы цырульні № 25 па вуліцы Болдзіна было пададзена дзве заяўкі. За 5,050 мільёна рублёў яе набыла Іпрэва Тамара Міхайлаўна, якая збіраецца з дапамогай дызайнера аформіць памяшканне ў сучасным стылі, стварыць масажны кабінэт і фіта-бар, праводзіць кансультацыю з кліентам па дгляданню за пазноцямі й валасамі, выкарыстоўваць экалагічна-чыстыя прэпараты.

На цырульні № 26, што на бульвары 60 год Кастрычніку, «паклалі вока» тры чалавекі. Але перамагла Руднева Алена Віктараўна. У яе планах — стварэнне новых рабочых месцаў (мінімум 4), бясплатнае аказанне паслуг інвалідам 1-ай і 2-ой груп, якія выклікалі майстраў на дом, рамонт памяшкання, зьмена мэблі і абсталявання, арганізацыя гандля спадарожнымі таварамі, супрацоўніцтва з вучэльнім бытавікоў. Яна гатова была заплаціць за 500 тысяч болей, чым канкурсант, які прапанаваў большую суму. У выніку цырульня была набыта за 7 мільёнаў рублёў.

Уладальнікам цырульні № 28 па вуліцы Брыкеля стала Аляксеева Алена Аляксандраўна, якая заплаціла за яе 2,350 мільёна рублёў і збіраецца стварыць манікюрную залу, аказваць максімум бытавых паслуг

кліентам і абслугоўваць малазбясчечаных на ільготных тарыфах.

За 6,050 мільёна рублёў набыла цырульню № 16, што па вуліцы Саламавай, Пазюк Валянціна Сьцяпанавіч. Яна мяркуе стварыць у памяшканні пэдыкюрны кабінэт, швейную майстэрню, краму па продажы спадарожных тавараў, пракат відэакасет, а таксама рабіць 30-ці працэнтную скідку для малазбясчечаных.

Потым за 4,55 мільёна рублёў была прададзена фотамайстэрня № 10 па вуліцы Урублеўскага. Яе ўладальнік — Коршунаў Ігар Валянцінавіч — плануе стварыць новыя рабочыя месцы, скараціць час аказання паслуг і павысіць іх якасць, зьменшыць выкарыстанне ўсіх відаў энэргіі, дзякуючы ўстаноўцы сучаснай імпартовай тэхнікі й знізіць цэны за паслугі для малазбясчечаных.

За 2 мільёны 150 тысяч рублёў стаў уладальнікам фотамайстэрні № 11 па вул. Брыкеля Касэнка Юры Джонавіч. У яго планах — арганізацыя фотавідэаздымак, студыі гуказапісу, пракату відэакасет.

А вось з продажам цырульні № 3 на вуліцы Гарнавых узніклі праблемы. На яе набывцы была пададзена толькі адна пісьмовая заяўка, у якой Клімовіч Валеры Леапольдавіч прапанаваў заплаціць за аб'ект 11 мільёнаў. Ён плануе тут адчыніць гравёрную майстэрню, аказваць паслугі па рамонту гадзіннікаў і парасонаў, арганізаваць гандаль спадарожнымі таварамі. Але вялікае жаданне набыць цырульню выказаў яшчэ Мажэйка Аляксандр Антонавіч, якому конкурсная камісія дазволіла выказаць прапановы ў вуснай форме. Ён сказаў, што ім праведзены сход з членамі працоўнага калектыву, з якім знойдзена агульная мова, паведаміў, што жадае стварыць атэль па пашыву разнастайных вырабаў з футра, павялічыць колькасць рабочых месцаў і амаль на палову знізіць цэны на паслугі. Калі ў камісіі ўзнікла пытанне, чаму ён не пералічыў залогавую суму, ён сказаў, што быў у камандыроўцы, але гатовы зараз жа зрабіць гэта. Потым у зале засталіся толькі члены камісіі, бо паміж імі пачаліся спрэчкі. Калі астатніх запрасілі заняць свае месцы, то паведамілі, што перамог А. Мажэйка. Але яго канкурэнт ня быў задаволены гэтым і сказаў, што гэта незаконна й што ён абскардзіць рашэнне. У выніку было вырашана даручыць юрыдычнай службе разгледзець законнасць рашэння і калі яно адпавядае ўмовам конкурсу, то ўладальнікам цырульні становіцца А. Мажэйка пры выкананні ім усяго сказанага. Калі ж не, перанесці продаж аб'екта на наступны конкурс і аукцыён, аб выніках разгляду паведаміць праз два тыдні.

А. ДУК.

Шаноўная рэдакцыя!

Падзея, пра якую я хачу расказаць, на жаль, засталася па-за ўвагай нашае прэсы. І тым ня менш, хто б як ні ставіўся да гэтай падзеі, было б несправядліва замаўчаць яе, не пазнаёміць з ёй чытачоў, якія маюць права на атрыманне разнастайнай інфармацыі.

Справа ўся ў тым, што сход, які адбыўся ў Пінску напачатку лістапада мінулага года, можа скалыхнуць увесь ветэранскі рух, які, на думку многіх ветэранаў, ужо даўно чакае кардынальных зьменаў.

Група пінскіх ветэранаў ваіны й працы вырашыла зыніцытаваць стварэнне ў сваім горадзе (а ў перспэктыве — і ня толькі) новай ветэранскай арганізацыі. Яны лічаць зусім натуральным наяўнасць у грамадстве розных поглядаў, аднак ня могуць больш мірыцца з тым, што існуючыя ветэранскія структуры ўвесь час імкнучыся гаварыць ад імя ўсіх ветэранаў і людзей сталага ўзросту, пры гэтым усё робіцца з артадаксальных камуністычных пазыцый. Многія ветэраны абураны тым, што кіраўніцтва існуючых ветэранскіх структур досыць часта выступае супраць дзяржаўнасці Беларусі, яе сымболяў, супраць дэмакратычных пераўтварэнняў у грамадстве і супраць рэфармавання нашае эканомікі.

І вось на пачатак лістапада быў прызначаны арганізацыйны сход новай ветэранскай арганізацыі — Аб'яднанне ветэранаў дэмакратычнай арыентацыі (АВДА). На сход, які адбыўся ў пінскай гарадзкой бібліятэцы, прыйшло больш за 70 чалавек. Аднак ён ледзь ня быў сарваны. На гэты збор вырашылі прыйсці таксама і прадстаўнікі афіцыйнай ветэранскай арганізацыі Пінска, а таксама члены ВЛКСМ... Увесь час гэтая група правакавала сабраўшыхся на бурныя ды-

скусіі, якія мелі на мэце звесці сход з нармальнага шляху па абмеркаванні прэзента Статуту Пінскай гарадзкой арганізацыі АВДА. Урэшце-рэшт, зразумейшы, што ветэраны, якія тут сабраліся, ня кінуць свайго намеру па стварэнню новай ветэранскай арганізацыі ў горадзе, памянёная пракамуністычная групоўка пад бурныя воплескі прысутных вымушана была пакінуць залу, пасылаючы праклены і пагрозы іншадумцам. Пасля гэтага праца ў залі пайшла спакойна й канструктыўна. Прысутныя ўхвалілі статутныя дакументы, выбралі праўленне АВДА, у склад якога ўвайшло 9 чалавек. Старшынёй новай пінскай ветэранскай арганізацыі стаў былы рабочы «ЦЭЦ», ветэран працы сп. Н. Лагодзіч. У заяве кіраўнікоў АВДА было сказана: «Не жадаем, каб, не спытаўшы нас, гаварылі ад нашага імя... Мы хочам пазбегнуць новага ўкаранення ў наш быт і сьвядомасць супрацьпраўнай для грамадства практыкі дыктата».

Асноўнымі накірункамі дзейнасці АВДА, згодна статуту, вызначаны наступныя:

— абарона правоў ветэранаў горада (членаў АВДА);

— аказанне матэрыяльнай і маральнай дапамогі сябрам аб'яднання;

— адраджэнне духоўнасці, здаровых народных пачаткаў жыцця, такіх натуральных каштоўнасцяў, як сям'я, дом, добрасуседства, любоў да працы;

— правядзенне выхавачай работы з моладдзю горада.

Сябрам АВДА можа быць любы чалавек, незалежна ад прафесіі, сацыяльнага становішча, нацыянальнай прыналежнасці, веравызнання, які дасягнуў ветэранскага ўзросту. Аднак сяброўства ў АВДА г. Пінска несумяшчальнае з прапагандай таталітарызму, нацыянальнай і класавай варо-

жасці, з рэлігійнай і ідэйнай нецярплівасцю, заклікам да гвалту.

Новая ветэранская арганізацыя існуе на сяброўскія складкі членаў аб'яднання, а таксама на ахвяраванні іншых грамадзян і арганізацый.

Пінскія ветэраны спадзяюцца, што іх ініцыятыва будзе падтрымана ў іншых месцах.

Р. С.: Для тых, хто хацеў бы азнаёміцца са Статутам АВДА г. Пінска, падаем адрас: 224000 г. Берасце (Брэст), а/с 40, па якому дашліце канвэрт са зваротным адрасам.

А. КРАШЭУСКІ.

ЗВАРОТ

арганізацыйнага камітэта па стварэнню альтэрнатыўнай арганізацыі ветэранаў Беларусі да ветэранаў г. Горадні й вобласці

Мы лічым, што існуючая арганізацыя ветэранаў Рэспублікі Беларусь, створаная яшчэ ў часы СССР камуністычнай партыяй дзеля ажыццяўлення яе палітычных мэтаў, выступаючы ад імя ўсіх нас, паказала сябе ва ўсіх сваіх палітычных акцыях і, перш за ўсё, ў Вярхоўным Савеце як антыдзяржаўная, антыбеларуская арганізацыя, якая адстойвае ў сучасны момант інтарэсы былой савецкай, партыйнай і ваеннай наменклатуры.

Мы лічым, што такая арганізацыя не павінна ўдзельнічаць у вырашэнні лёсу беларускага народа ў Вярхоўным Савеце Рэспублікі Беларусь.

Мы лічым, што структуры такой арганізацыі не павінны ўтрымлівацца за кошт дзяржавы, г. зн. за кошт ўсяго народа.

Таму мы заклікаем ветэранаў вай-

ны, працы, Узброеных Сілаў, ахвяраў палітычных рэпрэсій горада Горадні й вобласці, якіх непакоіць свой лёс, лёс іх дарагіх нашчадкаў, лёс нашае Бацькаўшчыны, актыўна ўдзельнічаць у стварэнні альтэрнатыўнай сапраўднай ветэранскай арганізацыі.

Мы хочам, каб свае праблемы ветэраны вырашалі самі. Гэтыя праблемы ня здольны вырашыць былыя партыйныя функцыянеры, ім ня замінаюць чужыя беды як простых ветэранаў, так і ўсяго беларускага народа.

Калі Вы жадаеце прыняць удзел у стварэнні нашай арганізацыі ці ўвайсці ў яе, просім звяртацца па тэлефоне 45-45-01 ад 10.00 да 17.00 кожны дзень, акрамя суботы й нядзелі.

г. Горадня, 19.01.94 г.

Ветэранскі арганізацыйны камітэт.

СУМЕЖЖА

Весткі з Летувы

Паміж Усходам і Захадам

Замест таго, каб стаць мастом паміж Усходам і Захадам, Летува пагражае стаць мейсцам, якое даводзіцца абмінаць. Цяпер на межах і мытных цяжкіх вымушаны прастойваць гадзінамі. Толькі ў снежны мінулага года спазнілася больш за тысячы цяжкіх, што працягваюць праз тэрыторыю краіны. Праз Летува ўжо больш ня ходзіць цяжкіх Масква-Беласток, з 1-га лютага гэтага года будучы абмінаць яе цяжкіх Пецябург-Бэрлін і Пецябург-Варшава.

Прэзідэнт Браўзаска на сутрэчы з пасламі, акрэдытаванымі ў Летуве, заявіў, што хацеў бы, каб у палітычным сьнезе Летува разглядалі як краіну Цэнтральнай Эўропы. Падчас гэтае сутрэчы распавёў пра асноўныя дасягненні й мэты знешняе палітыкі дзяржавы. Прыярытэтным напрамкам было названа наладжваньне ўзаемаадносін з бліжэйшымі суседзямі. Летува надзвычай зацікаўлена ў посьпеху працэсаў дэмакратыі й рынковых рэформаў у Расеі, Беларусі, Украіне. Бяз гэтага, маўляў, немагчыма дасягнуць уласнае бяспекі й дабрабыту.

Замест зьлікдаванай групы дзеля перагавораў з Расеяй у Летуве створана група дзеля перагавораў з краінамі Садружнасьці Незалежных Дзяржаў.

Як вядома, кіраўніцтва НАТА прапанавала альтэрнатыўны варыянт інтэграцыі — праграму «Партнёрства дзеля міру». Гэтая праграма прадугледжвае сумесныя вайсковыя манэўры, апэрацыі дзеля падтрыманьня міру, магчымасьць кансультавацца падчас узнікненьня непасрэднае пагрозы тэрытарыяльнай цэльнасьці, палітычнай незалежнасьці ці бясьпечы. Кіраўніцтва Летувы пагадзілася з такой прапановай пры ўмове, што гэта будзе прыступкай дзеля поўнага ўваходжаньня ў вайсковыя й палітычныя структуры НАТА. 27 студзеня А. Браўзаска сам наведвае штаб-кватэру Паўночна-атлантычнага саюзу, каб падпісаць праграму «Партнёрства дзеля міру».

Тым часам у Летуўскай прэсе пачынаюць выказвацца сумненьні адносна мэтазгоднасьці хуткага далучэньня да НАТА — маўляў, гэта запатрабуе каласальных сродкаў і дзеля гэтага могуць быць патрачаныя ўсе замежныя крэдыты.

Летува, Латвія і Эстонія вырашылі стварыць сумесную вайсковую арганізацыю — Балтыцкі батальён міру. У яго складзе будзе 650 чалавек. Камандзіры й жаўнеры штогод будуць замяняцца на новых. У лютым месяцы гэтага году сумесныя вайсковыя манэўры пройдуць у Эстоніі, потым у ліпені — у Летуве, а ў кастрычніку — у Латвіі.

За і супраць

Сэйм Летуўскай Рэспублікі прыняў закон, які дазваляе асобам ад 25 гадоў набываць, захоўваць, мець пры сабе агнястрэльную зброю — пісталет (рэвальвер) калібра ня больш за 9 мм, гэта значыць, ня высокай забойнай моцы. Дазвол на зброю будуць выдаваць мясцовыя камісарыяты паліцыі. Паводле гэтага ж закону, асобы, якія незаконна набылі зброю, мусяць здаць яе да 1 красавіка бягучага года. Таму, хто самахоць зробіць гэта, ня будзе пагражаць крымінальнай адказнасьцю, наадварот — за здадзеныя арсэналы прадугледжана кампэнсацыя.

Сэйм Летуўскай Рэспублікі адмысловай папраўкай да закона аб прадпрыемствах забараніў ствараць і ўтрымліваць казіно і іншыя дамы дзеля азартных гульняў.

Госьці ў Летуве

Паводле дадзеных Дэпартаменту Статыстыкі пры ўрадзе Летуўскай Рэспублікі ў дзяржаўныя і прыватныя гатэлях Летувы й матэлях, турыстычных асяродках і кэмпінгах закатавана было ў трэцім квартале мінулага году 132 тысячы асоб, з іх 89 тысяч — чужаземцы.

Найбольшая колькасьць гасьцей была з СНД (43 тысячы). З Заходняй Эўропы было 19 тысяч, з Паўднёвай Эўропы — 8 тысяч, з Усходняй — 6 тысяч чалавек.

Новы закон

Пачаў дзейнічаць у гэтым годзе. У выпадку сьмерці грамадзяніна рэспублікі член яго сям'і або асоба, якая яго даглядала, атрымае дапамогу, роўную тром пражытковым мінімумам.

У выпадку сьмерці інваліда, пэнсіянера або члена сям'і, які атрымліваў сацыяльную дапамогу, сума гэта павялічыцца ў два разы.

Грашовая дапамога з бюджэту самаўпраўленьняў выплачваецца на працягу 24 гадзін ад моманту зьяўленьня да іх.

Най... Най...

Найбольш папулярным палітыкам у мінулым годзе стаў прэзідэнт Альгірдас Браўзаска. Другое месца заняў лідар Саюза Айчыны (Летуўскія кансэрватысты) Вітаўтас Ландзбэргіс, трэцяе — намесьнік старшыні Сойму Эгідзіюс Бічкаўска.

Найбольш важным здарэньнем рэспандэнт лічыць візыты ў Летува Яна Паўла II, вывад войск Расеі і ўвядзеньне сваёй валюты — літа.

Анкэтаваньне правёў асяродак дасьледваньня грамадзкай думкі «ВАЛМОРУС».

88 па ліку

Першая паштовая марка з сэрыі «Эўропа» выдадзена па ініцыятыве Эўрапейскага Саюза Пошт і Тэлеграфу, у якую з мінулага года ўваходзіць і Летува. Гэтая міжнародная арганізацыя кожны год прапануе краінам сьвету выданьне паштовых марак на акрэсьленую тэму. У мінулым годзе такой тэмай было сучаснае мастацтва.

На першай летувіскай марцы з гэтай сэрыі прадстаўлена карціна Антанаса Гудайціса «Стары майстар», выкананая ў 1939 годзе.

Тыраж маркі — паўмільёна паасобнікаў, намінальная вартасьць — 80 цэнтаў. Надрукавана яна ў маскоўскай друкарні «Дзяржзнаку».

На працягу трох гадоў незалежнасьці Летува выдала ўжо 87 паштовых марак, марка з сэрыі «Эўропа» зьяўляецца 88 па ліку.

Аб ява

Пасольства Рэспублікі Беларусь у Летуве пераехала ў будынак па вул. П. Кліма, 8 (раён вул. Чурлёнэ).

Праезд ад вакзала тралейбусамі № 15, 16 да прыпынку Кауно, далей тралейбусамі № 4, 6, 11 да прыпынку Канарскага.

Праезд ад аэрапорту: аўтобусам № 2 да прыпынку Чурлёнэ.

Праезд з цэнтра горада тралейбусамі № 4, 6, 11, аўтобусамі № 22 да прыпынку Канарскага.

Прыём грамадзян вядзецца штодзённа, акрамя суботы, нядзелі й свята. Па пытаньнях грамадзянства і іншых: 10.00—13.00. Па пытаньнях атрымання віз (для грамадзян краін, з якімі існуе візавы рэжым): 15.00—16.00.

Тэлефоны: (0122) 65-08-71, (0122) 65-22-32 факс.

Паштовы адрас: Baltarusijos Respublikos Ambasada, P. Klimo 8, Vilnius 2009, Lietuvos Respublika.

Весткі з Польшчы

Сэймавая камісія па нацыянальных і этнічных меншасьцях 19 студзеня гэтага года разглядала праэкт бюджэту Міністэрства культуры й мастацтва на 1994 год у частцы, якая датычыць фінансаваньня дапамогі для культурных дзеяньняў меншасьцяў.

На пасяджэньні была створана падкамісія па справах закону аб нацыянальных і этнічных меншасьцях.

«Учора, сёньня й заўтра ў Польшка-летувіскіх адносінах», — гэта тэма нарады, якую ў Варшаве арганізаваў агульнапольскі клуб любіцеляў Летувы.

Некалькі дзесяткаў інтэлектуалаў, парламентарыяў, гісторыкаў абмяркоўвалі сукупнасьць польска-летувіскіх адносін у супастаўленьні сытуацыі на Эўрапейскім кантынэнтэ.

Банкноты вартасьцю: 100000, 500000 і 1 млн. нацыянальнага банка Польшчы маюцца ў бліжэйшы час быць заменены на новыя з дадатковымі вадзянымі знакамі. Зьнешне іх выгляд застанецца ранейшым.

Выклікана гэта неабходнасьць вялікай колькасьцю падробак менавіта банкнотаў гэтай вартасьці.

Шэсьць рабочых мясакамбіната, што ў Элку, аб'явілі галадоўку, патрабуючы адстаўкі намесьніка старшыні гэтага прадпрыемства, а таксама павысіць зароботную плату на адзін мільён.

Госьцем агульнага сходу суддзяў Беластоцкай акругі, быў міністар

Юстыцыі В. Цімашэвіч. Міністар прадставіў сабраўшымся праэкт бюджэту ведамства на 1994 год, які будзе большы, чым плянавалася. Гэта дазволіць пачаць кампутарызацыю суду, ліквідаваць пратэрмінаваныя выплаты суддзям, пракурорам і павысіць зарплату ў раённых юрыдычных установах.

У Нарве перанесена са старога на новы могільнік драўляная царква XVIII стагоддзя. Пры нагодзе будзе часткова зьменена канструкцыя сьцен і даху. Рамонт храма праводзіцца са згоды і пры фінансавай падтрымцы Ваяводзкага рэстаўратара помнікаў ў Беластоку.

Лік безработных у Беластоцкім ваяводстве на працягу мінулага года пастаянна падвышаўся і ў снежні дасягнуў 45 тысяч чалавек, што складае 14% ад агульнага ліку занятасьці насельніцтва. Амаль палова безработных страціла ўжо права на грашовую дапамогу.

Вакальны ансамбль «Каліна» з вёскі Дашы Ляшчэўскай гміны сьвяткаваў 16-годдзе свайго існаваньня. Калектыў, які заснаваўся па ініцыятыве В. Міцэвіч і С. Кердалевіч, выконвае мясцовыя беларускія народныя песні. Юбілейную вечарыну сваёй прысутнасьцю ўдастоіў І. Хада-севич, віцэ-консул генэральнага консульства Рэспублікі Беларусь у Беластоку.

Па матэрыялах польскага друку.

Дружэніцкія вайсковыя могілкі, дзе пахаваны воіны, загінуўшыя падчас вызваленьня горада ад нямецка-

фашыстоўскіх захопнікаў. Фатаграфавала А. БІБІКАВА.

Затрымка зарплаты

Упершыню за час інфляцыі на гарадзёнскім вытворчым аб'яднаньні «Гроднаэнэрга» затрымалі больш як на два тыдні выплату зарплаты.

Першапрычына тут ня ў нейкіх недапрацоўках бухгалтэрыі, а ў непаслядоўных разьліках прадпрыемства ў ўстаноў Горадні з электрасеткамі.

Чатырохдзённа — ня выйсьце

Адразу ж пасьяля калядаў гарадзёнскі завод «Радыёпрыбор» перайшоў на чатырохдзённы рэжым працы. Але ці выратуе заводчан такі крок? На думку інжынера па забесьпячэньню, чатырохдзённа — ня выйсьце, бо заводу ханічна не хапае камплектуючых. Яны ёсьць у сумежніках, але тыя патрабуюць папярэдняю

аплатау.

На жаль, каса заводу пустая. У той жа час сумежныя прадпрыемствы Расеі маюць запасыку перад гарадзёнцамі ў некалькі соцень мільёнаў рублёў.

Падлік будзе строгі

Многія ўстановы й прадпрыемствы Горадні апошнім часам пачалі забясьпечваць сябе лічыльнікамі электраэнэргіі.

«Нас прымусіла пайсьці на такі крок неабходнасьць, бо гарадзёнскія энэргэтыкі пры адсутнасьці лічыльнікаў выстаўляюць непамерныя рахункі на электраэнэргію», — згадаў кар. «Пагоні» гаспадарнік гарадзёнскага НДУ «Белгіпрабуд» спадар Міхайлаў. Сёлета мы ўстанавілі лічыльнікі ў сваім піянерлагеры й дзіцячым садку, на чарзе — будынак інстытуту».

Г. У.

ГІСТОРЫЯ І СУЧАСНАСЬЦЬ

Трохразовы падатак

Пра разгромленыя партызанамі нямецкія гарнізоны і пра дапамогу з Вялікай зямлі ў час Другой Сусветнай вайны напісана шмат. На думку аўтара гэтых радкоў, тыя, хто пісаў пра партызанскі рух на Беларусі, занадта сціпла крануліся тэмы забеспячэння партызанаў харчам, вопраткай і многім іншым. Сёння газета «Пагоня» спрабуе злікваваць гэты прагал, прапануючы чытачам успаміны ўладальніка палескага хутара Калаварот Пятра Дварановіча.

— У першую ж зіму вайны па нашай акрузе пайшлі чуткі, што пачалі па хатах хадзіць людзі, якія завуць сябе партызанамі. У час такіх візітаў няпрошаныя госьці патрабуюць цёплыя рэчы — кажухі, ватовыя парткі, суконныя рэчы, бялізну. Да таго ж забіраюць сала, муку, цыбулю, бульбу. Пры адмове ўладальніка аддаць нажытае дабро людзі гэтыя прымяняюць сілу. Весткі штодня прыходзілі самыя жудасныя. Сяляне цішжом згадвалі, што той ці іншай ноччу былі абрабаваныя такіясьці вёскі. Каб захаваць сваё дабро, вясцоўцы пачалі хаваць нажытае. Часцей за ўсё адвозілі ў патаемныя месцы ці закопвалі ў ямы. Тое самае зрабіў і я. Але доўга давацца свайму спрыту не даўлося.

Неяк на прадвесні ў хату пастукалі, я згадаў, што не адчыню. З вуліцы адказалі, што адчыняць сілай дзверы і тады мне не здабравачы. Жонка і цесць пачалі прасіць, каб я не ўпарціўся і адчыніў. А то падпальваць хату, згарым разам з душамі, даводзілі хатнія.

У расчыненыя дзверы ўваліліся шасцёра чалавек з вінтоўкамі, на шапках у іх наўскос красаваліся чырвоныя стужкі. Начныя госьці не цэрымоніліся і адразу ж запатрабавалі выпіўку і вячэру.

Жонка пачала завіхацца на кухні, а я палез у падполле, каб прынесці штоф самагону.

Пад'ёшы, чырвонастужачнікі распачалі вобыск. Не знайшоўшы ў хаце чаго-кольвечы цікавага і каштоўнага, яны пачалі пагражаць. Я казаў, што я чалавек бедны і ў мяне няма нічога. Тады больш нахабны з партызанаў выцяў мяне шомпалам і згадаў, што ён ведае, што ў мяне ёсць скураная сьвітка і я павінен абавязкова яе аддаць яму. Я адмаўляўся, казаў, што прадаў скуранку на торжышчы за газу. Удары сыпаліся адзін за другім, дасталося і жонцы. І я вымушаны быў здацца.

У скове, дзе была скураная сьвітка, ляжала яшчэ жончына «ясёнка», кашмыровыя хусткі, храмовыя боты і два сувоі палатна. Увесь гэты скарб партызаны забралі, ды і яшчэ паглуміліся з маёй сям'ёй.

— Ці скардзіліся вы немцам?

— Якія скаргі. Паскардзіўся, дык ноччу прыйдуць і заб'юць цябе самога і тваю сям'ю. Такія выпадкі былі.

Да таго ж немцы і самі збіралі падаткі ў выглядзе тых самых кажухі, суконных рэчаў. У дзень — немцы, ноччу — партызаны, а потым яшчэ нейкія з'явіліся бульбашы. І ўсіх павінен быў абуць, апрануць і накарміць мірны селянін. Як бачыце, у час вайны з нас бралі патроены падатак. І хоць часу прайшло шмат, але і да гэтага дня мне вярэдзіць душу воль: адкуль маглі ведаць рабаўнікі аб рэчах, якія мае той ці іншы гаспадар. Відаць, сярод вясцоўцаў былі ў партызанаў свае людзі.

Р. С.: Друкуючы ўспаміны спадара пятра Дварановіча, мы не збіраліся абразіць тых, хто сумленна ваяваў. Проста хочацца, каб людзі ведалі ўсе бакі няпростай і заблытанай гісторыі партызанскага руху на Беларусі.

Размаўляў Г. АСТРОЎСКІ.

5 снежня 1947 года мы, вучні сёмага класа Чарніхоўскай сярэдняй школы: я і мой сябар Шурык Клімашэўскі, цяпер Алесь Іосіфавіч, выкладчык кафедр фізыхавання Брэсцкага пэдаггічнага інстытута, у гонар дня сталінскай канстытуцыі парэзалі партрэты вялікіх правадыроў: я — Сталіна, ён — Леніна.

Мікола ГРЫШАН.

ПОМСТА

Ня думаў, за гэта што будзе, Кудысьці падзеўся мой страх, Як брытваю рэзаў я грудзі, Акутыя ўсе ў мэдалях. Ішоў я на помсту сьвядома За ўсіх: ад старых да малых — За родных, чужых, незнаёмых — Закутых ім у кайданы. Хоць вокал былі гімн — маленькі Я чуў стогн і званы акоў: У муках быў розум, сумленне — Тыран піў нявінную кроў. Тады я адчуў: вецер волі Шугнуў з Варкуты ў Калыму — Тыран зьведаў мукі і болі, Бяссьлілле і гібель адчуў.

ВЕРНАСЬЦЬ

Ёсць на сьвеце краіна такая, Дзе лугі, нівы, рэкі і гай, А зямля, як малітва сьвятая, Хоць да раны яе прыкладай. Яе дзеці, народжаны ў горы, Праглі звацца спрадвеку людзьмі, Ды пад сонцам, нябесным прасторам

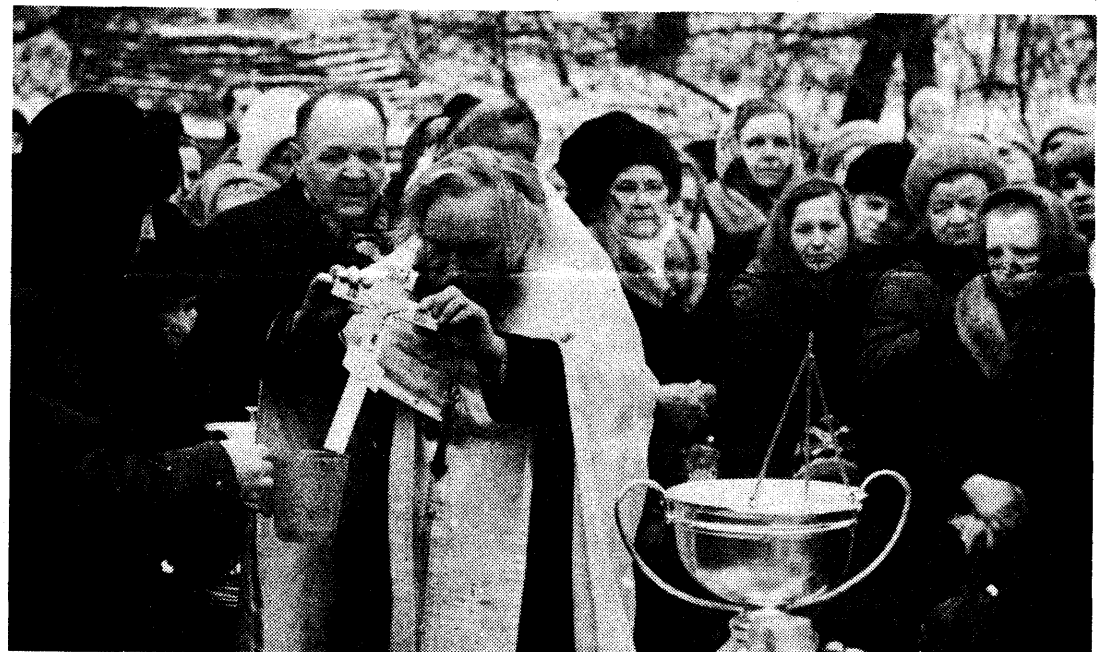
Сябе долі здабыць не маглі. Як мне любя, як сэрца кранае Усё, што ёсць у мілым краі: Сонца, ранкам што ўсходзіць над гаем,

Колас жытны на роднай зямлі. І зямлю, дарагую, сьвятую, Шчыра, верна люблю ўсёй душой, З мілай ласкай яе я цалую Так, як рукі матулі сваёй.

МАРА

Чарнобыль, сьмерці гэрбі Чарнобыль!

Цябе, праклятага навек, Рахункам бацькаўскім асобым Плянуй знішчыць чалавек. Адным пуцёўкі на круізы, Хто ўладай верхняю сгрэз, А ўсім астатнім даеш візы Прамым кірункам на той сьвет. Пасьля цябе мы ўсё пакінем: Наш боль і радасьць, гора, сьмех, І промень сонца ў небе сінім, І ластавак, з-пад родных стрэх. А хто палічыць нашы страты І колькі іх яшчэ нам мець? І з цёмных вокнаў пустых латаў Глядзець вякамі будзе сьмерць. Тлусьцеюць з роскашы магнаты, Ім ні па чым прагрэс, застой, А ў бабкі беднае Агаты Няма капейкі за душой. Усё абскублі. Эх, зладзеі! Ці прыйдзе час да нас калі, Што нашы спраўдзяцца надзеі І знікне поскудзь на зямлі?

На вадохрышча

Стала добрай традыцыяй гарадзенскіх праваслаўных вернікаў штогод у дзень, калі Сын Божы Ісус Хрыстос прыняў ад «Ян Хрысціцеля» хрышчэнне ў рацэ Іярдан, прыходзіць на бераг Нёмана, каб выканаць сьвяты абрад.

Г. АСТРОЎСКІ.

На здымку: сьвятая працэсія падыходзіць да Нёмана. Абрад высвечваньня вады праводзіць айцец Уладзімір.

Фатаграфаваньне У. УЛАДАСЕВІЧ.

Мячэць

на беразе Нёмана

Як стала вядома рэдакцыі «Пагоні» ад актывіста мусульманскай дыяспары Горадні Ю. Крыніцкага, суполка вернікаў-мусульман вырашыла адмовіцца будаваць свой храм бліз мястэчка Ласосна з мэтай не ствараць на Гарадзеншчыне этнічна-канфэсійных непаразуменьняў.

З гэтай нагоды прыхільнікі Ісламу звярнуліся да ўладаў Горадні пасправаць у выдзяленьні надзелу зямлі пад будаўніцтва мячэці ў іншым месцы горада. Гарвыканкам пазытыўна паставіўся да просьбы гарадзенскіх мусульманаў і выдзяліў кавалак зямлі бліз вёскі Солы, што непадалёк шпітала ВА «Азот».

Г. У.

Гасьцям заўжды рады

Пасьля літургіі, якую правёў мэтрапаліт Менскі і Слуцкі Філарэт падчас сьвята Увядзеньня ў храм Прасьвятой Багародзіцы, міністр замежных спраў Беларусі П. Краўчанка перадаў вернікам Міхайлаўскай царквы дзьве тысячы даляраў на аздабленьне славуага берасьцейскага храма — вядомага помніка дойлідства.

Гэтыя грошы ў час знаходжаньня міністра ў Кліўлендзе ахвяраваў для Міхайлаўскай царквы беларус паходжаньня Анатоль Лук'ячык. Ён мае завод па вырабу кандыцыянераў для кватэр, яго не пакідае вялікае жаданьне хоць раз паглядзець на гэты сусветна вядомы помнік архітэктуры XV — XVI стагоддзя.

Пётр ЖЭБРАК.

Ад тых векапомных часоў беларусы раз-пораз папайняюць польскі і расейскі этнасы

Кажуць, што для захаваньня нацыі мала адной мовы, культуры і гістарычных традыцый. Патрэбна яшчэ і свая — дзяржаўная вера ў Бога.

Напрацягу стагоддзяў Вуніцкая царква на Беларусі выконвала гэтую пачэсную місію — ратавала беларусаў, іх душы ад бязпамятства.

Сёння, калі адроджаная высылкамі сумленных беларусаў Вунія наноў пачала выконваць сваю галоўную місію, на саму зьяву вуніцкай царквы з боку гэрархаў праваслаўнай і каталіцкай дыяспары пасыпалася шмат папрокаў. Пра дзейнасьць вуніцкай суполкі ў Горадні кар. «Пагоні» распавёў актывіст суполкі Вуніятаў спадар Мікола Воран.

«Для таго, каб мацавалася любая дзяржава, неабходна і свая дзяржаўная вера ва Ўсявышняга. Гэта падказвае ход гісторыі. Асабліва надзённа пытаньне стаіць перад маладымі дзяржавамі. Мы ствараем незалежную Беларусь, і для маладой дзяржавы, як паветра, патрабуюцца свае царква. Я сам праваслаўны, але калі паўстала такое пытаньне, то патрыятызм, які захаваўся ў маёй душы, не дазволіў застацца ў баку. Давалася парваць з праваслаўнай верай і прысьвяціць сябе іншай форме веры ў Бога, я маю на ўвазе Вунію.

Для чаго я гэта зрабіў? Мне не дазваляе сумленне глядзець, як топцацца маё роднае, бацькоўскае.

Памятаю, калі раней прыходзіў да царквы і прасіў сьвятара зрабіць споведзь на беларускай мове, то ў адказ чуў, што я прыйшоў у храм Расейскай праваслаўнай царквы. Адчуваць сябе чужынцам у сваёй хаце

вельмі брыдка. Тым болей, што мае сябры-каталікі таксама скардзіліся на неадпаведнае стаўленьне да беларускай мовы каталіцкіх сьвятароў. Тут я ўсё ж вымушаны зрабіць удакладненьне. Касьцёл хоць і не прапагандаваў беларускай мовы, але і не патураў ваяўніча настроеным вернікам. Зусім іншае мы адчувалі з боку праваслаўнай суполкі.

Калі мы заявілі аб сваім намеры змагацца па закону за Базыльянскі кляштар, то праваслаўныя бабулькі ледзь было не пабіліся з намі падчас супрацьзаконнай перадачы нашай гістарычнай спадчыны на рахунак праваслаўнай царквы.

— Ці можна лічыць Вашу барацьбу за Базыльянскі кляштар скончанай?

— Ні ў якім разе. Але дзейнічаць мы будзем па закону. Нядаўна старшыня нашай вуніцкай суполкі падаў ліст у гарвыканкам з просьбай аб 'эктыўна разабрацца ў гісторыі. Калі й гэта не дапаможа, будзем зьвяртацца ў суд, апэляваць да міжнароднай супольнасьці.

— Колькі зараз прыхільнікаў Вуніі ў Горадні?

— Актыўна ўдзельнічаюць у руху адраджэньня Вуніі чалавек 50—70. На набажэнствы, якія, дарэчы, праходзяць у Гарадзенскім Доме культуры, прыходзіць таксама ня шмат людзей. Але я ўпэўнены, што з цягам часу нас будзе значна болей. У іншым выпадку, калі мы ня здолеем стварыць сваю дзяржаўную царкву й надалей будзем залежна ад палітычнай сытуацыі раз-пораз папайняць ці польскі, ці расейскі этнасы.

ДАСЬЛЕДАВАНЬНІ

В. ПАНУЦЭВІЧ

Горадзеншчына ў нацыянальным руху ў 1918—1919 гадох

1. Горадня — сталіца вызвольнага беларускага руху

Так як у мінуўшчыне, Горадня адыгрывала сваю ролю і ў пэрыяд самастанавлення народаў ды ўзнаўлення нашай дзяржаўнасці — Беларускай Народнай Рэспублікі. Найменна ў 1918—1919 гг. Горадня сталася сядзібай ураду БНР і Беларускага Міністра пры жамойцкай дзяржаве, і месцам тварэння сваіх збройных сілаў пасля таго, як скапітулявала Нямеччына і бальшавікі занялі бальшыню беларускай тэрыторыі зь Менскам і Вільняй.

Горадня перад Першай Сусветнай Вайной была сталіцай Горадзенскай губэрні, якая займала 34.060 квадр. верст з наступнымі павятамі: Горадзенскі, Берасьцейскі, Беластоцкі, Бельскі, Ваўкавыскі, Кобрынскі, Пружанскі, Слоніўскі і Сакольскі.

Перад вайной, пачынаючы ад 1913 году, царскі ўрад пабудоваў вакол Горадні 12 фортаў і ваенных умацаваньняў, творачы з Горадні цывільдыню.

Немцы, заняўшы Горадню ў верасьні 1915 году, горадзенскія ўмацаваньні аднавілі ды разбудавалі, аднак ня ў Горадні, але ў Беластоку ўтварылі «Мілітэрфэрвальтунг Бялісток-Гродно». Як у Горадні, так і яго ваколіцах стаяла многа нямецкага войска.

Немцы ад самага пачатку сваёй акупацыі Горадзеншчыны і іншых земляў Беларусі напрыхілі паставілі да справы аднаўленьня Беларускай дзяржаўнасці. Заняўшы беларускія землі, яны Сувальшчыну й Ломжу далучылі да Усходняе Прусіі, а на рэшце земляў устанавілі акупацыйную ўдалу «Обэр-Ост», якая абыймала тры правінцыі: «Мілітэрфэрвальтунг Літаўэн», «Мілітэрфэрвальтунг Курлянд» і «Мілітэрфэрвальтунг Бялісток-Гродно». Да акругі «Літаўэн» (Літвы ў знач. Жамойці) яны далучылі Вільню, Віленскі, Троцкі і Сьвянцянскі павяты.

У акругу «Курляндія» немцы ўлучылі Дзьвінск і беларускую Латвію. З гэтых дзьвюх акругаў яны меркавалі зрабіць нямецкія правінцыі ды засяліць шчыльна Немцамі. Акруга «Беласток-Горадня» мела быць у рэзэрве, як аб'ект гандлю ў перамовах з Расеяй аб сэпаратным міры. На ўсякі выпадак Немцы дапушчалі толькі беларускае школьніцтва, культурныя беларускія арганізацыі ды беларускую газету «Гоман», што выдавалася ў Вільні.

На тэрыторыі Горадзеншчыны пры

Немцах было 177 беларускіх школаў.

Нямецкія пляны крыху змяніліся з далучэньнем ЗША да Антанты ў 1917 г., асабліва пасля апублікаваньня ведаемых 14 пунктаў Вільсана аб самавызначэньні народаў (8.1.1918). Ёды Немцы выракліся анэксіі «Літвы» і «Курляндзіі», а сталі падрыхтоўваць нібы ў духу «самавызначэньня» народаў акругі «Літву», «Курляндзію» і «Украіну» як сваіх сатэлітаў.

Ажыццяўленьнем гэтай нямецкай палітыкі адносна Жамойці («Літаўэн») быў імі арганізаваны 18 верасьня 1917 г. зьезд прадстаўнікоў ад

аранізацыяў і адміністрацыйных управаў у Вільні дзеля ўстанавленьня жамойцкай нацыянальнай рэпрэзэнтацыі. На зьездзе была выбрана «Краёвая Рада», па-жамойцку — «вальстыбэс Тарыба», або проста Тарыба, якая мела прадстаўляць перад Немцамі інтарэсы Жамойці.

11 сьнежня 1917 г. Тарыба падпісала дэкларацыю аб утварэньні «Летувіскай» дзяржавы ў цеснай лучнасьці зь Нямеччынай пры супольнай ваеннай, эканамічнай і мытнай сыстэмах. Межы гэтай «дзяржавы» спачатку абыймалі межы акругі «Літаўэн», г. зн. уключалі апрача Жамойці беларускую тэрыторыю: Вільню, Трокі, Сьвянцянскі й Сувалкі.

Мірныя перамовы ў Берасьці з бальшавікамі, а ў асаблівасьці супра-

ціў Троцкага на адрыў Прыбалтыкі ад Расеі ды ўмыснае зацягваньне перамоваў савецкай дэлегацыяй, заважылі на далейшых тэрытарыяльных пераменах коштам беларускіх земляў. Немцы не дапусьцілі дэлегацыі БНР з д-р Цьвікевічам на чале да ўдзелу ў нарадах у Берасьці, разглядаючы беларускую тэрыторыю за аб'ект гандлю з бальшавікамі й новымі контрагентамі — Украінцамі і Жамойцамі.

Такім чынам, 8 лютага 1918 г. быў падпісаны ў Берасьці сэпаратны мір з Украінай ды прызнаньне за ёй беларускага Палесься. Адначасова Немцы нанова далучылі да Прусіі Сувалкі і Аўгустова, а ўзамен за гэта да жамойцкай дзяржавы далучылі беларускія землі: ўсю Горадзенскую губэрню, ўсю Віленскую губ. і заходнія часткі Менскай. Такім парадкам Заходняя Беларусь на захад ад лініі: Дзьвінск — Наваградск — Пінск — Берасьце, лучыла ў жамойцкую дзяржаву.

Супраць гэтага нямецкага падзелу тэрыторыі Беларусі, замацаванага яшчэ сэпаратным мірам з Расеяй 3 сакавіка 1918 г. ды прызнаньнем незалежнасьці жамойцкай дзяржавы зь берасьцейскімі граніцамі кайзэрам Вільгельмам (23 сакавіка 1918), Рада БНР выдала сваю пратэстацыйную грамату 9 сакавіка ды абвесьціла незалежнасьць БНР 25 сакавіка 1918 г.

У чытача можа ўзьнікнуць пытаньне, чаму Беларусі не тварылі свайго войска ды сілай не баранілі свае краіны перад захопнікамі?

Трэба перш за ўсё памятаць, што Беларусь у часе Першай Вайны была разьдзелена лініяй нямецка-расейскага фронту. Тут канцэнтраваліся мільённыя арміі варажых дзяржаваў, уведзены быў ваенны стан і ўсякія нацыянальныя рухі былі вайскавай уладай акупантаў забароненыя. Незалежна ад гэтага, насельніцтва было змабілізавана ў расейскую армію, эвакуаванае, расьцярушанае прыфрантовымі работамі, а гаспадарчае жыццё зьнішчанае. Не знайшлося ніводнай дзяржавы, якая была зацікаўлена аднаўленьнем беларускай дзяржаўнасці. Інакш кажучы, Беларусь паўставала да свайго незалежнага жыцця выключна сваімісобскімі ды моцна падарванымі сіламі ўва ўмовах бадай што найцяжэйшых у парайнаньні зь іншымі народамі. Нашыя суседзі: Жамойцы, Латышы, Эстонцы, Украінцы й Палякі мелі сваіх моцных пратэктараў звонку, і дзякуючы гэтай пратэцыі ім было куды лягчэй бараніцца.

(Працяг будзе).

75 гадоў таму

1 студзеня споўнілася 75 гадоў з дня заснаваньня Віленскай беларускай гімназіі, вучэльні, якая адыграла адметную ролю ў станаўленьні й выхаваньні нацыянальна-сьвядомай беларускай інтэлігенцыі, беларускай школы, навукі, шэрагу выдатных палітычных дзеячоў і змагароў за незалежнасьць Беларусі. Час заснаваньня Віленскай гімназіі — гэта час лёсаноснай барацьбы тытану беларускага Адраджэньня за волнасьць беларускага народа, эпіцэнтр якой 75 гадоў назад перамясьціўся ў Горадню, дзе працавала Рада БНР. Аб падзеях даўно мінуўшых гадоў апавядае аўтар беларускага замежжа Вацлаў Пануцэвіч у сваім артыкуле «Горадзеншчына ў нацыянальным руху ў 1918—1919 гадах», які быў надрукаваны ў газэце «Бацькаўшчына» (№ 3—10, жнівень 1964, Мюнхэн).

Некалькі слоў пра аўтара. Эмігрант ваенных часоў — перамешчаная асоба, Вацлаў Пануцэвіч здолеў пераехаць на сталую працу, уключыўся ў беларускае нацыянальнае жыццё Чыкага. Менавіта тут, ці не ў адзіным месцы Паўночнай Амэрыкі, аб'ядналіся розныя хвалі эмігрантаў, утварыўшы Беларуска-амэрыканскую нацыянальную раду. В. Пануцэвіч стаў сакратаром рады. Адначасова ён быў актыўным дзеячом Беларуска-амэрыканскага каталіцкага таварыства, нават яго віце-старшынёй, якое ўзначальваў Станіслаў Грынкевіч. У пачатку 60-х гадоў Вацлаў Пануцэвіч выступіў як заснавальнік і кіраўнік выдавецкай Сябрыны ў Чыкага, якая выдавала часопіс «Беларуская царква», шэраг

іншых беларускамоўных выданьняў. Як бачна з прапановамага ўвазе чытачоў гэтага артыкула, В. Пануцэвіч цікавіўся і валодаў гістарычным матэрыялам. Яго пярэ належаць такі буйны твор, як манаграфія «Жамойдзь і Літва», выдадзеныя ў Чыкага ў 1953 г. У часы эміграцыі В. Пануцэвіч, нягледзячы на складанае палітычнае становішча беларускай эміграцыі, застаўся верным «ідэі БНР» і нават у канцы 60-х гадоў прыняў захады аб арганізацыі Лігі БНР у Чыкага. Пазьней ён працаваў у Чыкагскім сэктары БНР.

Узгаданыя гістарычныя творы Вацлава Пануцэвіча, як і многіх іншых прадстаўнікоў беларускай дыяспары, застаюцца маладаступнымі сёньняшняму чытачу. Але, на шчасьце, сярод замежных беларусаў ёсьць людзі, якія захавалі праз шмат гадоў выданьні, якія ў свой час гуртавалі й падтрымлівалі іх у цяжкія й жорсткія гады на чужбіне. Адзін з такіх людзей — Міхась Махнач, які жыве ў штаце Ілінойс. Ніколі не адмаўляўся ад беларускай справы, актыўна супрацоўнічаў як карэспандэнт з замежным беларускім друкам. У мінулым годзе ён быў дэлегатом І зьезду беларусаў сьвету. Менавіта яму мы ўдзячны за ўнікальны дар — выданьні беларускага замежжа пасляваенных гадоў. Шэраг матэрыялаў з гэтых выданьняў будзе абавязкова перадрукаваны «Пагоняй». А пачаць гэту справу, відаць, мэтазгодна з матэрыяла В. Пануцэвіча, што тычыцца Горадні. Такой, якой яна была 75 гадоў назад.

А. МАЙСЯЕНАК, старшыня Горадзенскай краязнаўчай асацыяцыі, член праўленьня фонду «Бацькаўшчына».

Мастакі любяць Горадню

20 студзеня ў Горадні ў Новым замку адкрылася першая ў гэтым годзе выстава. Яе аўтары — маладыя беларускія мастакі з Менску — Сяргей Сялецкі й Ганна Каралёва, абодва выпускнікі Беларускага тэатральна-мастацкага інстытута. Выстава называецца «Палёт Навігатора».

Як заўважыў нехта з выступаўшых падчас адкрыцця, — яны прывезьлі ў Горадню цалкам новае мастацтва, у якім шмат ідзе ад слова, у іх карцінах вызначаецца інтэлектуальнасьць і начытанасьць.

Сяргей і Ганна ўпершыню ў жыцці наведлі Горадню й вельмі ўдзячны лёсу, што іх першая сумесная выстаўка адкрылася менавіта ў нашым горадзе, дзе, як ім здаецца, жыве нешта вечнае. Увогуле, як ска-

заў С. Сялецкі: «Хацелася пачынаць свой шлях у мастацтве прыгожа й таму мы выбралі Горадню». Дарэчы, у Сяргея ўжо былі выставы ў Польшчы, ЗША, а пасля Горадні ён зьбіраецца ў Нямеччыну. Для Ганны гэта першая па-сапраўднаму значная выстава, паколькі дагэтуль яна рабіла спробы толькі ў калектыўных. Напэўна таму адчувалася яе хваляваньне.

На жаль, у той дзень у Новым замку было ня вельмі шматлюдна, аднак вельмі раю, шануюныя горадзенцы й госьці нашага горада, наведаць выставу «Палёт Навігатора», на ёй прадстаўлена новае беларускае мастацтва.

М. К. Фатаграфаваньне А. УЛАДАСЕВІЧ.

31, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

9.25, 21.35. Пад купалам сусвету. 9.35, 21.55. Пяць хвілін на жарты. 9.40. Угледзецца ў твар. 10.20. «Усе мы родам з дзяціства». I Рэспубліканскі тэлевізійны фестываль. Частка 1-я. 11.35. Да 50-годдзя вызвалення Беларусі. 12.15. «Клічаўскі пахастунак». Музычная праграма. 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. Кароткаметражныя фільмы. 14.40. Каралеўскае палыванне. 15.40. Тэлебачанне — школе. Музыка. 16.10. Дзяціны парламент. 17.30. Дзёнік Прынёмання. (Гр.). 17.45. «Над Нёманам». Праграма на польскай мове. (Гр.). 18.40. Веснік гарсавета. (Гр.). 19.15. Тэледыялог. (Гр.). 20.25. Дарунак «Тэлеябрыны». 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 21.45. Надвор'е. 22.00. Спартыўны тэлекур'ер. 22.20. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 22.25. Ніка. 22.40. Беларускі галет.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

17.00, 20.00, 00.00. Новости. 17.25. Гол. 17.55. Документы и судьбы. 18.10. Премьера худ. телесериала «Мелочи жизни». 33-я серия. 18.40. Миниатюра. 18.55. Эксклюзив. «Светлана — дочь Иосифа...». Часть 2-я. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Любимый в галлантом веке. 21.45. Театр+ТВ: Константин Райкин крупным планом. 22.35. Пресс-клуб представляет канал иллюзий. 23.45. Футбол. Международный турнир. Кубок чемпионов содружества. 00.20. Пресс-экспресс.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Ваше право. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Мульти-путти. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.30. Совершенно секретно. 9.20. «Военное ретро». Концерт, посвященный освобождению Ленинграда от фашистской блокады. 10.30, 16.15. Новая линия. 11.00. Кинотеатр актера. В. Лановой. Худ. фильм «Павел Корчагин». 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. «Моя морщина». Худ. фильм. 14.40. Параллели. 14.55. Телегазета. 15.00. Бизнес в России. 15.30. Там-там-новости. 15.45. Устами младенца. 16.50. Спасение 911. 17.45. Русская виза. 18.15. Абракадабра. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.40. «Невероятная кража». Худ. фильм. 20.40. В мире авто-и мотоспорта. 21.15. Без руля. 22.40. Автомат. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель. 22.55. Музыка крупным планом.

ПОЛЬША-I

13.15. Документальный фильм. 13.45. Программа для молодежи. 14.30. Школы в Европе. 14.50. Документальный фильм. 15.45. Политика и власть. 16.05. Подпольная власть. 16.25. Лицо власти. 16.45. Лекции кон демократии. 16.55. Программа на вечер. 17.05. Программа для подростков. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Кант. 18.40. Право и бесправие. 19.05. Комедийный сериал пр-ва США. 19.30. Документальный фильм. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.00. Прямо из Бельведера. 21.20. Телеатр. 23.15. Миниатюры. 23.20. Репортаж. 23.35. Гость музыкальной программы. 00.00. Новости. 01.15. Горячая линия. 00.25. Музыкальная программа. 00.40. «Жизнь на продажу». Сериал пр-ва Италии. 02.20. Развлекательная программа.

ПОЛЬША-II

12.00. Панорама. 12.05. Студия второй программы. 12.10. 7 дней польского спорта. 13.00. Документальный фильм. 14.00. Панорама. 14.05. «Сорокалетний — двадцать лет спустя». 15.00. «Пан Клекс в космосе». Фильм пр-ва Польши. 16.45. Приветствие. 17.00. Панорама. 17.05. Спортивная студия. 17.15. Польские композиторы. 17.40. Обзор кинохроник. 18.15. Польская кинохроника. 18.30. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. 20.05. Документальный фильм. 21.00. «Молнии». Сериал пр-ва США. 21.20. Автожурнал. 22.00. Панорама. 22.30. Спорт. 22.40. Репортеры двойки представляют. 23.00. «Перри Мэйсон». Фильм пр-ва США. 00.25. Марафон трезвости. 01.05. Панорама. 01.10. Ночь и стресс. 01.25. Музыка и здоровье. 01.45. «Молнии». Сериал пр-ва США. 02.05. Финал американского футбола.

1, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 21.35. Пад купалам сусвету. 8.20, 21.50. Надвор'е. 8.30, 21.45. Пяць хвілін на жарты. 8.35. «Ане Бескі». Фільм-канцэрт. 9.00. Тэлебачанне — школе. Музыка. 9.30. Тэлежурнал «гау-гау». 9.50. «Пастушыны гульні». Інсцэніроўка. 10.30. «Усе мы родам з дзяціства». I Рэспубліканскі тэлевізійны фестываль. Частка 2-я. 11.35. Студыя «Тэлеябрыны». 12.55. Палесся мілае дзіця... 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40, 18.00. Дзевялая хроніка. 13.50. «Дзіна». Маст. фільм. 15.20. Тэлебярка. 15.30. «Нов і Ки-топ-10.16. 30. Беларуская літаратура. 16.55. Гаспадар. Адзіная рублевая зона: плюсы і мінусы. 17.40. Для школьнікаў. Скарыбы беларускай гісторыі. 18.10. Дзёнік Прынёмання. (Гр.). 18.40. «Прыслухайцеся». Да вас звяртаюцца былыя асуджаныя. (Гр.). 18.40. Тэледыялог. (Гр.). 19.00. Крымінальная хроніка. 19.15. Навошта дадаваць улада? 20.05. «Міст». Культурна-асветніцкая праграма. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял; Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя, Беларускі Галет. Памяці акцёра Юрыя Ізюмчыка.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 00.00. Новости. 5.20. Утренняя разминка. 5.30. Утро. 7.45. Мультифильм. 8.20. Веселые нотки. 8.40. Премьера телефильма «Просто Мария». 9.30. Человек и закон. 10.00. Маленький концерт. 10.10. Наш музыкальный клуб. 10.50, 24.20. Пресс-экспресс. 11.00, 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. «Соломенная шляпка». Худ. телефильм. 1-я и 2-я серии. 13.30. Во дворе на Садовом кольце. 14.25. Деловой вестник. 14.40. Хроника деловой жизни. 15.10. Дело. 15.20. «Моя семья и другие животные». Телефильм. 7-я серия. 15.55. Возвращение к зрителю. 16.10. Наш музыкальный клуб. 16.50. Азбука собственника. 17.25. За кулисами. 17.50. Документы и судьбы. 18.05. «Просто Мария». 18.55. Тема. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Лидер. 21.30. Из первых рук. 21.45. Бал олимпийцев. 23.00. Кино до востребования. 23.30. Жизнеописание. 00.30. Авторалли «Русская зима».

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Досуг. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Мульти-путти. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.30. Клуб «Желтая подводная лодка». 11.00. «Мой друг Иван Лапшин». Худ. фильм. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. «Урок жизни». Худ. фильм. 15.15. Концерт. 15.30. Там-там-новости. 15.45. Студия «Рост». 16.15. Новая линия. 17.00. Романы П. И. Чайковского. 17.30. Рубик. 17.45. Проще простого. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.40. Премьера худ. фильма «Санта-Барбара». 20-я серия. 20.30. Арт-объект. 21.15. Тихий дом. 22.40. Автомат. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель. 22.55. Зов Водолея.

ПОЛЬША-I

14.35. Наша Балтика. 14.50. Кухня. 15.05. Клуб домашнего компьютера. 15.20. Австралия. Кенгуру. 15.45. Теория чисел. 16.00. Рисуй с нами. 16.15. Со знанием по жизни. 16.30. Джокит. 17.05. Программа для молодежи. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Сенсации XX века. 18.40. Сто лет кино. Ч. Чаплин. 19.05. «Марфи Браун». Сериал пр-ва США. 19.40. Чрезвычайный пересмотр. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.00. Сеймограф. 21.25. «Прикосновение руки». Фильм пр-ва Польши. 23.05. Письма о хозяйстве. 23.35. Мир У. Синипской. 00.00. Вечерние новости. 00.15. Горячая линия. 00.25. Музыкальная программа. 00.30. Необычные биографии. 01.20. После полуночи. 02.05. Программа французского телевидения.

ПОЛЬША-II

14.00. Панорама. 14.05. «Над рекой». Сериал пр-ва Австралии. 15.00. «Пан Клекс в космосе». Фильм пр-ва Польши. 16.05. Развлекательная программа. 16.25. Марафон трезвости. 16.55. Приветствие. 17.00. Панорама. 17.05. Спортивная студия. 17.15. Дом. 17.35. Репортаж. 17.45. Отличия. 18.00. Тележурнал. 18.10. Католическая программа. 18.35. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. Тележурнал. 20.05. Документальный фильм. 21.00. Театральная студия. 22.00. Панорама. 22.30. Спорт. 22.40. Экологическая программа. 23.00. «Поцелуй смерти». Фильм пр-ва США. 01.00. Панорама. 01.05. «Враг врага». Сериал пр-ва Швеции.

2, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 21.35. Пад купалам сусвету. 8.20, 21.50. Надвор'е. 8.30, 21.45. Пяць хвілін на жарты. 8.35. «Дивертисмент». Фільм-канцэрт. 9.00. Беларуская літаратура. 9.25. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 10.10. «Мастра клоун і мы». Фільм-канцэрт. 10.40. Азробка. 11.15. Песню бярэць з сабою. «Залатая ліра». 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. «Дар Іван Грозны». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі. 15.50. Мультифільм. 16.20. «Вайгач». Кінанарвыс. 16.40. Відзьма-нявідзьма. 17.40. Закон і мы. Урадавыя дакументы аб уласнасці на зямлю. 18.10. Абласныя навіны. (Гомель). 18.25. Навіны бі-бі-сі. 19.00. Дзёнік Прынёмання. (Гр.). 19.10. «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). 20.05. Дзевялая размова. 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял; Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя, Беларускі Галет. Памяці акцёра Юрыя Ізюмчыка.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 17.00, 20.00, 00.00. Новости. 5.20. Утренняя разминка. 5.30. Утро. 7.45. Школа помощников. Мультифильм. 1-я и 2-я серии. 8.00. Новости. 8.20. Сорока. 8.40. Кот в сапогах. Фильм-спектакль. 9.30. Клуб путешественников (с сурдопереводом). 10.20, 15.50. Джэм. 10.50, 00.20. Пресс-экспресс. 11.00, 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. «Чисто английское убийство». Худ. фильм. 1-я серия. 12.40. Премьера док. телефильма «Русские гости». 13.35. И. Гайди. Симфония № 24 соль минор. 14.25. Предприниматель. 15.20. Моя семья и другие животные. Телефильм. 8-я серия. 16.20. Премьера мультфильма «Летающий дом». 28-я серия. 16.50. Технодом. 17.25. В эфире межгосудар-

ственная телерадиокомпания «Мир». 17.55. Футбол. Международно-родный турнир. Кубок чемпионов содружества. Полуфинал. В перерыве — Спокойной ночи, малыши! 20.45. Счастливы случаи. 21.50. Фильмы нашей памяти. «Сережа». 23.30. Максима. 00.30. MTV.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Поездка Грибоедова к Чаадаеву. 7.20. Время деловых людей. 7.50, 12.25, 14.50. Мульти-путти. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.30. Доброе утро. 9.00. Без ретуши. 9.55. В небе и на земле. 10 лет из жизни В. Чкалова. Док. фильм. 11.00, 16.15. Новая линия. 11.30. «Малыш». Худ. фильм. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. «Варвара-краса, длинная коса». Худ. фильм. 14.55. Телегазета. 15.00. Золотая шпора. 15.30. Там-там-новости. 15.45. Студия «Рост». 17.00. Мир и война. 17.30. М-трест. 17.45. «Князь Владимир Палеий». Док. фильм. 18.35. Экран криминальных сообщений. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.35. Премьера худ. телефильма «Санта-Барбара». 27-я серия. 20.25. Л-клуб. 21.45. Зал ожидания. 22.05. «Блочный пирог». Мультифильм для взрослых. 22.40. Автомат. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель. 22.55. «Ностальжи» — музыка всех поколений. 23.25. Памяти великого художника.

ПОЛЬША-I

13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Для молодежи. 14.30. Орфография. 14.45. Старопольская любовная лирика. 15.15. Концерт. 15.20. Каталог памятников истории. 15.30. Повести гнома. 15.45. Концерт. 15.50. Святое письмо. 16.20. Любовь столетия. 16.50. Какая школа. 16.55. Программа на вечер. 17.05. Программа для молодежи. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Экологический журнал. 18.40. Тележурнал. 19.05. «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. 20.00. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.15. Спортивная студия. 23.10. Горючая линия. 23.30. Новости. 00.15. Горючая линия. 00.25. Музыкальная программа. 00.30. «Жизнь на краю». Фильм пр-ва Греции. 02.05. Моя жизнь.

ПОЛЬША-II

11.55. Студия второй программы. 12.00. Панорама. 12.05. Спортивная студия. 12.50. Цирки мира. 13.55. Студия второй программы. 14.00. Панорама. 14.05. «История одной любви». Фильм пр-ва Польши. 15.00. «Чудесный ребенок». 16.35. Развлекательная программа. 16.55. Приветствие. 17.00. Панорама. 17.15. Тележурнал. 17.25. Животные вокруг нас. 17.50. Розыгрыш лото. 17.55. Репортаж. 18.05. Журнал купцов и промышленников. 18.30. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. 20.05. Документальный фильм. 21.00. «История одной любви». Фильм пр-ва Польши. 22.00. Панорама. 23.30. Экспресс-репортаж. 23.05. «В эфире». Сериал пр-ва США. 23.30. Документальный фильм. 00.25. Театральная программа. 01.00. Панорама. 01.05. Ар-ночь.

3, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 17.50. Складчына. 8.30, 21.35. Пад купалам сусвету. 8.40, 21.50. Надвор'е. 8.50, 21.45. Пяць хвілін на жарты. 8.55. Фільм-канцэрт. 9.00. Тэлебачанне — школе. Музыка. 9.30. Тэлежурнал «гау-гау». 9.50. «Пастушыны гульні». Інсцэніроўка. 10.30. «Усе мы родам з дзяціства». I Рэспубліканскі тэлевізійны фестываль. Частка 2-я. 11.35. Студыя «Тэлеябрыны». 12.55. Палесся мілае дзіця... 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40, 18.00. Дзевялая хроніка. 13.50. «Дзіна». Маст. фільм. 15.20. Тэлебярка. 15.30. «Нов і Ки-топ-10.16. 30. Беларуская літаратура. 16.55. Гаспадар. Адзіная рублевая зона: плюсы і мінусы. 17.40. Для школьнікаў. Скарыбы беларускай гісторыі. 18.10. Дзёнік Прынёмання. (Гр.). 18.40. «Прыслухайцеся». Да вас звяртаюцца былыя асуджаныя. (Гр.). 18.40. Тэледыялог. (Гр.). 19.00. Крымінальная хроніка. 19.15. Навошта дадаваць улада? 20.05. «Міст». Культурна-асветніцкая праграма. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял; Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя, Беларускі Галет. Памяці акцёра Юрыя Ізюмчыка.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 17.00, 20.00, 00.00. Новости. 5.20. Утренняя разминка. 5.30. Утро. 7.45, 8.20, 12.40. Мультифильм. 8.40. Премьера телефильма «Просто Мария». 9.30. В мире животных (с сурдопереводом). 10.10, 16.20. ...До 16 и старше. 10.50, 00.20. Пресс-экспресс. 11.00, 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. Чисто английское убийство. Худ. телефильм. 2-я серия. 12.50. А. Шинке. Фортепианный концерт. 13.00, 00.30. Футбол. На пути к Уэмбли. 14.25. Предприниматель. 15.05. Как добиться успеха. 15.20. «Моя семья и другие животные». Телефильм. 7-я серия. 15.55. Музограф. 17.25. Лабиринт. 17.50. Документы и судьбы. 18.05. «Просто Мария». 18.55. Человек и закон. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Лотто «Миллионы». 21.15. Премьера худ. телефильма «Твин Пикс». 26-я серия (США). 22.10. Музыка в эфире. 23.30. «Академия». Семейное развлекательное шоу.

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Сигнал. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Поехали. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.30, 15.15. Мульти-путти. 8.40. Зов Водолея. 9.40. «К-2» представляет: «Мульти-просвет». 10.30, 16.10. Новая линия. 11.20. Худ. телефильм «Санта-Барбара». 27-я и 27-я серии. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Кинотеатр повторного фильма. «Делало было в Пенкее». 15.15. Концерт. 15.30. Там-там-новости. 15.45. Студия «Рост». 16.15. Новая линия. 17.00. Романы П. И. Чайковского. 17.30. Рубик. 17.45. Проще простого. 18.45. Праздник каждый день. 19.25. Подробности. 19.40. Премьера худ. фильма «Санта-Барбара». 27-я серия. 20.30. Миф Дмитрия Покровского. 21.20. Ответное мое. 22.40. Автомат. 22.45. Звезды говорят. 22.50. Спортивная карусель. 22.55. Экран криминальных сообщений. 23.05. Диалог с собой. 23.30. Концерт джазовой музыки.

ПОЛЬША-I

7.00. Кофе или чай? 10.00. Новости. 10.10. Программа дня. 10.15. Мама и я. 10.30. Дошкольники дома. 10.55. Поговорим о детях. 11.05. «Политические из Майам». Сериал пр-ва США. 11.55. Музыкальная программа. 12.00. Четверть часа на экране. 12.15. Тележурнал. 12.40. Программа о малышах. 13.00. Новости. 13.10. Программа дня. 13.15. Сельскохозяйственная программа. 13.45. Для молодежи. 14.30. Образовательное телевидение. 14.35. История песенки. 15.00. Не только динозавры. 15.15. Экологическая программа. 15.30. Животные мира. 16.05. Через моря и льды. 16.35. Мы взрослые. 17.05. Для молодежи. 17.50. Музыкальная программа. 18.00. Телеэкспресс. 18.20. Тележурнал. 18.45. Антенна. 19.05. Документальный фильм. 19.30. Католическая программа. 20.00. Музыкальная программа. 20.10. Вечеринка. 20.30. Главный выпуск новостей. 21.00. Правительственный журнал. 21.20. «Политические из Майам». Сериал пр-ва США. 22.15. Дебаты первой программы. 23.05. Сатирическая программа. 23.25. Пегас. 00.00. Хосе. 00.20. Горючая линия. 00.30. «Поцелуй воров». Фильм пр-ва Финляндии. 02.30. Театральная студия. 01.15. Панорама. 01.20. TV Данте.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. 8.35. Развлекательная программа. 9.05. Местная программа. 9.35. Мультсериал. 10.00. Трансляция заседаний сейма. 12.00. Панорама. 15.00. Панорама. 16.30. Приветствие. 16.35. Мультсериал. 17.00. Панорама. 17.05. Спортивная студия. 17.35. Мой маленький друг. 17.55. В тени Кремля. 18.35. «Любовь и дипломатия». Сериал пр-ва Канады. 19.00. Панорама. 19.05. Местная программа. 19.35. Колесо фортуны. 20.05. Документальный фильм. 21.00. Встреча с Марией Фольты. 22.00. Панорама. 22.30. Спорт. 22.40. Документальная программа. 22.55. «Поцелуй воров». Фильм пр-ва Финляндии. 23.50. Театральная студия. 01.15. Панорама. 01.20. TV Данте.

4, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. 8.10, 21.35. Пад купалам сусвету. 8.20, 21.50. Надвор'е. 8.30, 21.45. Пяць хвілін на жарты. 8.35. Старонкі беларускай музыкі. 9.00. Беларуская літаратура. 9.40. Пацыяцы ўрада. Актualныя інтэрв'ю. 9.55. «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. 10.40. «Арамболо». Ток-шоу з удзелам спявак Алены Кашурвай. 11.15. Песню бярэць з сабою. «Залатая ліра». 13.30. Навіны (з сурдаперакладам). 13.40. Дзевялая хроніка. 13.50. «Ленінградскія сімфонія». Маст. фільм. 15.25. Мультифільм. 15.45. «Надзельнае тэлефаэ». «Мая мама». 16.30. Запрашаліся білет. Узорны дзяціны танцавальны ансамбль «Гавеснік». 17.15. «Цэнтр» у Польшчы. 18.00. Дзёнік Прынёмання. (Гр.). 18.10. «Толькі па пятыцах». Інфармацыяна-публіцыстычная праграма. (Гр.). 20.20. Дарунак, «Тэлеябрыны». 20.30. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. 20.35. Калыханка. 21.00. Панарама. 22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння «Ніхто, акрамя цябе». Тэлесерыял. «Асуджаны на самоту». Маст. фільм.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 20.00, 00.00. Новости. 5.20. Утренняя разминка. 5.30. Утро. 7.45, 9.35, 15.10. Мультифильм. 8.20. Фильм-детям. «Печальный горн». 9.50. Премьера док. телефильма «Песня жаворонка». 10.50. Встреча с Анной Литвиненко. 10.50, 00.20. Пресс-экспресс. 11.00, 14.00. Новости (с сурдопереводом). 11.20. «Портрет». Телеспектакль по мотивам повести Н. В. Гоголя. 12.55. Там, за облаками... 13.15. Театральный романс в исполнении М. Новохинина. 14.25. Деловая хроника. 14.35. Бридж. 14.55. Бизнес-класс. 15.20. Фильм-детям. «Печальный горн». 16.30. Ритмы Шри Ланки. 16.45. Азбука собственника. 16.55. Футбол. Международный турнир. Кубок чемпионов содружества. Финал. 18.55. Поле чудес. 19.40. Спокойной ночи, малыши! 20.45. Премьера худ. телефильма «Твин Пикс». 27-я серия (США). 21.40. Человек и закон. 21.55. В поисках утраченного. 22.35. Телепоп. 23.15. Музобоз. 00.30. Программа «Х». 00.45. Пощадка «Обоза».

КАНАЛ «РОССИЯ»

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Вести. 6.20. Требуется... Требуется... 6.30. Формула-730. 7.00. Не быть динозавром. 7.20. Время деловых людей. 7.50. Поехали. 8.00. Всемирные новости Эй-би-си. 8.30. Миф Дмитрия Покровского. 9.15. Зал ожидания. 10.05. Наш сад. 10.35, 16.05. Новая линия. 11.15. Худ. телефильм «Санта-Барбара». 27-я серия. 11.55. Белая ворона. 12.40. Крестьянский вопрос. 13.25. Теле

28 студзеня — 3 лютага 1994 года

8

АПОШНЯЯ СТАРОНКА

Я кахаю — значыцца жыву

Белая столь. Белыя сьцены. Белыя фіранкі. Белыя халаты. Праз іголку, устаўленую ў вену, у маю кроў вельмі марудна ўліваецца прахалодная вадкасьць. Па-медыцынскаму — проста лекі. Па-мойму — выратаваньне. І я, атзістка, дзякую Бога за шчасьце жыць.

Боль адыйшоў, адступіў халодны ліпкі страх, і я нараджаюся нанова. Павольна, рассяяваючы задавальненьне, вяртаюся да сябе. Вось мае валасы, вочы, губы, рукі... Вось мой Булгакаў. Мой тэрмас з шыпынавым напоём. Мае новыя акулеры... Ручка... Чыстыя аркушыкі паперы...

А зусім блізка (з балнічнага вакна відаць) живуць мае родныя людзі: мама, тата, мужык, сын, браты, пляменьнікі. Кожнага ўяўляю паасобку, і раптам разумею, што не магу: побач з адным узнікае другі, трэці... Проста яны не існуюць паасобку.

Я люблю іх бясконца. Яны любяць мяне. Гэта мая сям'я. Я — яе неад'ёмная частынка... І даражэй гэтага ў мяне нічога на сьвеце няма.

— Як вы? — заўважыўшы мой адсутнічаючы позірк, пытае прыгожая медсястра.

— Мне вельмі добра... Вельмі...

Яна здзіўлена пацкае плячыма і, яшчэ раз пераканаўшыся, што нічога ня здарылася, асьцярожна закрывае дзьверы палаты.

Дзіўнае стварэньне — чалавек. Усё нечага прагне, шукае, незадаволены жыцьцём і сабой. Ніколі ня цэніць тое, што мае. Не беражэ любоў, блізкіх, не знаходзіць часу для дзяцей, прапальвае ўласнае здароўе і... само жыцьцё. Усё гэта робіцца з комплексам віны і з упэўненасьцю, што ўсё яшчэ можна выправіць, што яшчэ хоціць часу і на пакаленьне, і на рэабілітацыю, і на паўнацэннае жыцьцё.

А калі ня хоціць? А калі гэты твой дзень самы апошні? Заплюшчы вочы... Уяві гэты жах — свет без цябе... Усё тое ж сонца, дрэвы, птушкі... А цябе

няма. Няма...

Якім бы цяжкім і складаным не было жыцьцё — яно ўсё роўна лепей, чым сьмерць і забыцьцё. Яно тваё... Гэта твой шанс.

Настануць іншыя часы — часы ўсеагульнага шчасьця, добра і справядлівасьці. Толькі ў гэтым далёкім заўтра ўжо ня будзе месца для цябе. Тваё месца на гэтым сьвеце сёньня. Жыві. Каб ніколі нікому яно не падалося пустым.

Я заходзіла ў розныя аддзяленьні балніцы. Бачыла знясіленых, стомленых жыцьцём старых, якія, як ніхто іншы, чапляліся за жыцьцё. Бачыла маладога чалавека, над якім павіс прысуд: «безнадзейны». Бачыла дзетак, знявечаных болям, апэрацыямі. І адчувала, што кожны з іх кідае выклік лёсу. Маленькая зачэпка, маленькі прагрэс — і няма месца для псімізму. Хворыя змагаюцца за здароўе, за вяртаньне да яшчэ нядаўна так надакучыўшых клопатаў, да звычайнага жыцьця.

Балніца — цэлы свет. Сьвет, дзе людзі дапамагаюць адзін аднаму. Навіны са зьнешняга сьвету нагадваюць пра войны, перавароты, злачынствы, палітычныя гульні. Але на фоне ўсеагульнага фізычнага болю не прыносяць такога няшчасьця, як людзям здаровым. Тут большую распач выклікаюць дрэнны аналіз крыві або дрэнная кардыяграма сэрца.

Адзінока. Вельмі. Час спыняецца. Бязгучна плача бабуля: «Раней была ўсім патрэбная, цяпер — нікому...» Імкнуся пераканаць яе ў зваротным. Але сама з цяжкасьцю веру ў свае словы. Дарваўшыся да тэлефона, набіраю запаветны нумар. Так хочацца чуць галасы сяброў, атрымліваць бясконцае пацьверджаньне сваёй неабходнасьці. На другім канцы проваду — вельмі заняты чалавек: «Пэратэлефаную табе пазьней...»

Я ведаю, што гэтага ня будзе. У яго, здаровага чалавека, шмат спраў і

ўласных праблемаў. Яму ніколі не зразумець хворага, нічым, акрамя свайго болю і роздумаў, не занятага. Не дай, Божа, яму апынуцца на балнічным ложку.

«Сьвет адным махам зьмяняць нельга. Таму ня трэба марудна забіваць сябе з-за таго, што не атрымалася рэалізаваць мару. І галоўнае — не перасільвацца, ня ставіць перад сабой недасягалых мэтай. Гэта стварае комплекс вечнай незадаволенасьці сабой...» — мой псіхатэрапэўт, хвалючыся за маё фізычнае й маральнае здароўе, як заўсёды, імкнецца аблегчыць маё жыцьцё.

Але сёньня мне не патрэбны ўрач. Сёньня я здаровая. Сёньня я люблю ўсіх! Увесь сьвет! Напэўна, варта хоць зрэдку губляць штосьці, каб паспраўднаму цаніць... Шчасьлівы чалавек павінен хоць аднойчы заглядаць у вочы бядзе, здаровы — хварэць, сыты — галадаць. Інакш мы развучымся спачуваць і цаніць шчасьце, здароўе, дастатак.

Сёньня Новы год, і я пакідаю балніцу. Напэўна, я занадта шчаслівая, бо тыя, хто мяне сустракаў, здзіўлена азіраюцца.

...Сьнег, дрэвы, зьзяючыя елкі ў вокнах дамоў. Мой бацькоўскі дом — стары верны сябар. У калідоры водар хвоі і сьвежых пірагоў. У куце пад ацяпляльнай батарэяй сьпіць таўсценны шэры кот.

Мы зноў усе разам, уся сям'я.

Як у дзяцінстве, засыпаючы, ставім пад нашу самую галоўную елку — бацькоўскую — свае боты, чаравікі, валенкі. А раніцой, ледзь разьвіднее, ляжым туды. І мы, і нашы дзеці лезем пад елку з заміраньнем сэрца. У тое імгненьне ўсе вераць у казку. Малыя вішчаць ад захапленьня, ахаем і мы! Наш любімы шчодрый Дзед Мароз — матуля з татам — не забыліся ні пра кога.

Ала БІБІКАВА.

Пасябравалі.

Фатаграфаву І. БАРЫСАЎ.

Беларусь супраць Аўстрыі

Скончыўся адборачны турнір чэмпіянату Эўропы па гандболу сярод мужчынскіх каманд. Месцы ў фінале атрымалі зборныя-пераможцы ў сваіх групах: Данія, Вэнгрыя, Швэцыя, Харватыя, Германія, Гішпанія і Расея, а таксама Партугалія (краіна-арганізатар). На чатыры вакантныя пецейкі прэтэндуюць 7 каманд, якія занялі другія месцы ў групах: Румынія, Славенія, Аўстрыя, Беларусь, Францыя, Польшчы, Чэхія. У Вене адбылася жэрабёўка дадатковага адборачнага этапу чэмпіяната. Яна вызначыла, што зборная Румыніі трапляе ў фінал аўтаматычна, а сапернікам зборнай Беларусі стала каманда Аўстрыі. Першыя матчы будуць праведзены 1 ці 2 сакавіка, паўторныя — 8 ці 9.

Д. А.

Чарговыя перамогі

Пасьпяхова праводзяць свае гульні на другім этапе адкрытага першынства Расеі ў групе «Поўнач — Захад» беларускія хакэйныя клубы «Нёман» з Горадні й «Хімік» з Наваполацку.

Днямі на сваёй пляцоўцы гарадзенцы дамагліся перамогі над адным з лідэраў групы Аленягорскім «Гарняком», лік гульні — 3:2, а новапалачане разграмілі з лікам 9:1 Санкт-Пецярбургскі «СКА-2».

Г. У.

12 лютага 1994 года а 10-й гадзіне ў вялікай зале Баранавіцкага гарвыканкама па вул. Савецкай, 79 адбудзецца рэгіянальны сэмінар рэспубліканскага фонду падтрымкі дэмакратычных рэформаў імя Льва Сапегі «Актуальныя праблемы рэфармаваньня сістэмы Саветаў».

Запрашаюцца дэпутаты ўсіх узроўняў, навукоўцы, журналісты і ўсе зацікаўленыя асобы.

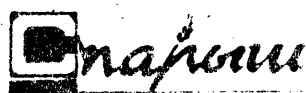
Гарадзенская вабласная Рада БНФ заклікае

У гэты складаны і цяжкі для нашай Бацькаўшчыны, Беларусі час, калі ўладныя намэнклятурныя структуры раскрадаюць і распрадаюць здабытак нашага народу, выступаюць супраць беларускай незалежнасьці, мовы і культуры, усім, каму не абыхавы лёс нашай дзяржавы, трэба

аб'яднацца ў шырокім фронце, пад ішандар Беларускага Народнага Фронта «Адраджэньне», уступаць у БНФ! Пішыце на адрас: 230025, г. Горадня, а/с 139. Тэлефануйце штодзень з 9.00 да 17.00 па тэлефоне 45-29-96.

Старшыня Рады БНФ «Адраджэньне».

Спадар М. БАЎСЮК.

па цэнах, ніжэй за рыначныя, мае на продаж:

— бухгалтарскія калькулятары CITIZEN;

— тэлефоны, факсы PANA-SONIC;

— відэа- і аўдыёкасеты TDK;

— касавыя апараты SAM-SUNG

Аплата за безнаяўны разлік.

Тэлефон: г. Гродна 31-78-94

Крымінальная хроніка

Апошні тыдзень не вызначаўся нічым асаблівым. Відаць, стрэлка крымінальных здарэньняў трывала спынілася каля адзнакі 130 — менавіта такая лічба, з некаторым выключэньнем, рэгіструецца ў першыя тыдні года Сабакі.

Як заўсёды, шмат цялесных пашкоджаньняў — 8 (з іх 3 выклікалі сьмерць), разбой і рабаваньняў 11, і, вядома ж, крадзяжоў — 96.

Як новая крымінальная тэндэнцыя — пашырэнне крадзяжоў калгаснай і ўласнай жывёлы й птушак. Такіх выпадкаў зарэгістравана 9 — у ранейшыя часы амаль паўгадава «норма».

У 12 розных здарэньнях 4 чалавекі загінулі і 11 атрымалі раненьні. Яшчэ адзін чалавек загінуў на пакары.

Відаць, збываецца змрочны прагноз прафэсіяналаў аб пашырэнні разбойных нападаў на камэрцыйныя крамы й шапікі, якія вельмі кепска ўмацаваны тэхнічна й амаль ня маюць ахоўнай сігналазацыі.

На гэты раз вечарам у нядзелю ахвярай пецёркі «фантамасаў» стаў шапік МП «Гном» па вул. Ажэшкі ў Горадні, у які злачынцы ўварваліся ў масках з пісталетамі, забралі тры кайстры замежных чыгарэтаў, жвачак, 35 тысяч рублёў і з гэтымі «трафеямі» ад'ехалі на замежным легкавіку.

Будзе музэй на рэйках

Па прыкладу Таварыства аматараў паравознай цягі, якое ўжо даўно існуе ў Англіі, берасьцейскі чыгуначнік Юры Міхайлавіч Зайцаў прыступіў да ажыццяўленьня даўняй мары: ён стварае на базе лакаматыўнага дэпо Брэст — Усходні музэй... на рэйках.

Яго экспанатамі стануць як «піянеры» чыгункі, пачынаючы з канца XIX

стагоддзя, так і сучасныя магутныя лакаматывы.

Дзе ішлі фільмы, зашамацця купюры

У Баранавічах будынак, які нядаўна быў кінатэатрам «Сьвітанак», на пяць гадодзь здаецца ў арэнду Зьнешэканомбанку Беларусі.

Пётр Жэбрак.